

ሕይወተ ወራተት

(የወጣቶች ሕይወት)

ክፍል አንድ

ISRAEL

Mishrahi
1999

በዲያቆን ንብረት የሸጥላ

1997

አዲስ አበባ

አዲሳዊ ወረቀት 1997 ዓ.ም

© ዲያቆን ኅብረት የሺጥላ

መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው!

ALL RIGHTS RESERVED

በቀማና ቅንብር
ዲያቆን ኅብረት የሺጥላ

አድራሻ:- ዲያቆን ኅብረት የሺጥላ

☎ 251-1-133232

• 251-9-617077

57133

E-mail Hibretyes@yahoo.com

h

ማስታወሻ

“በጎ ስጦታ ሁሉ ፍጹምም በረካት ሁሉ ከሳይ ናቸው፡፡ መሰማጥም በስርሱ ዘንድ ከሲሰ፡ በመዘርም የተደረገ ጥሳ በስርሱ ዘንድ ከሲሰ ከብርሃናት ስባት ይወርዳሉ፡፡”

ያዕ.1÷17

n

ምስጋና

ያሰ ረድኤተ እግዚአብሔር ምንም መሥራት አይቻልምና በሥራዬ ሁሉ ረድኤቱን ከኔ ያላራቀ ልዑል እግዚአብሔር ለዘወትር የተመሰገነ ይሁን!

ረቂቁን በማንበብ ገንቢ አስተያየት ለሰጡኝ ለቆሞስ አባ ወልደ ገብርኤል፣ ለቀሰሰ ሰሎሞን ሙሉጌታ፣ ለውድ ወንድሜ ለዘመድኩን ተሾመና በፈቃዳቸው በስም ላልጠቀስኳቸው መምህራንና ካህናት ቤተ ክርስቲያን በሙሉ ክልብ የመነጨ ምስጋናዬን አቀርባለሁ።

የእጅ ጽሑፉን በኮምፒውተር የጻፉልኝን ወ/ሪት ወይንሸት ንጋቱ ፣ ወ/ሪት ቤተልሐም አሰፋ እና ሙሉ ኃላፊነት በመውሰድ የጎትመት ሃይቱን ተከታትሎ በማስፈጸም የረዳኝን ዲያቆን ያዕቆብ ሰንደቁን ክልብ አመሰግናለሁ።

ከመጽሐፈ መነኮሳት የተወሰደውን የሽፋን ሥዕል ባሳየሁት መሠረት የላለልኝ ዲያቆን ዮናስ ጋሻውንና ልዩ ልዩ እርዳታ አድርገውልኝ በስም ያልተጠቀሱትን በሙሉ ክልብ አመሰግናለሁ!

መታሰቢያነቷ

በልዩ ልዩ መንገድ ወደ ውጭ ሀገር ሄደው የነበሩ መንፈሳዊና ታሪካዊ ቅርሶቻችን ወደ እናት ሀገራቸው እንዲመለሱ ያላሳለሰ ጥረት ላደረጉ የውጭና የሀገር ውስጥ ቤሃች ሁሉ ትሁንልኝ!

ርእስ መቅደም

መግቢያ

ምዕራፍ አንድ

- ♦ የሕይወት አጀማመር 14-16
- ♦ «ሙሉ ሰው ወደ መሆን» ማደግ 16-22
- ♦ ዘመነ ውርሃዊ 22-26

ምዕራፍ ሁለት

- ♦ የልጅ ዐዋቂ 27-32
- ♦ የወጣቶች ምኞት 32-36
- ♦ ወጣቶችና ዖሮቻቸው 37-38

ምዕራፍ ሦስት

- ♦ የዐፍላ ጉልምስና ምልክቶች 39-40
- ♦ «ሕልም ሌሊት» ምንድር ነው? 40-42
- ♦ «ሕልም ሌሊት» ኃጢአት ነው? 42-49
- ♦ «ዝንየት» እና መንፈሳዊ ሥርዓቱ 49-53
- ♦ «ሕልመ ሌሊት» መፍትሔ አለው? 53-58

ምዕራፍ አራት

- ♦ «ግብረ አውናን» ምንድር ነው? 59-65
- ♦ «ግብረ አውናን» ተዝቢ ነው? 65-69
- ♦ «ግብረ አውናን»ን ተመለከተ አሳሳች ሐሳቦች 69-76
- ♦ «ግብረ አውናን»ን መፈጸም ለው መግደል ሊሆን ይችላል? 77-78
- ♦ «ግብረ አውናን» የሚያስከትለው ጉዳት 78-80
- ♦ ከ«ግብረ አውናን» እንጂት መላቀቅ ይቻላል? 80-83

ምዕራፍ አምስት

- ◆ «ምትረቱ እስኪት»84-92

ምዕራፍ ስድስት

- ◆ ለዐቅመ ሔዋን የመድረስ ምልክቶች93-96

ምዕራፍ ሰባት

- ◆ የወር አበባ97
- ◆ አሰያየሙ97-101
- ◆ የወር አበባ መቼት101-102
- ◆ የወር አበባ ወቅት የሚያጋጥም የሕመም ስሜት102-103
- ◆ የወር አበባ «ርኩስት» ነውን?103-106
- ◆ በወር አበባ ወቅት መከላከል የሚገባው ከምን ከምን ነው?106-113
- ◆ ወደ ቤተ መቅደስ ለምን አይገባም?113-121

ምዕራፍ ስምንት

- ◆ ድንግልና ምንድር ነው?122-123
- ◆ ድንግልናና ማኅተመ ድንግልና123-125
- ◆ የማኅተመ ድንግልና ስያሜዎች125-128
- ◆ የድንግልና ዓይነቶች128-130
- ◆ «ድንግል በክልኤ»131-132
- ◆ ደናግላንና አለባበሳቸው132
- ◆ ድንጋሌ ሥጋ አንድ ጊዜ ከጠፋ በኋላ ሊመለስ ይችላልን?133-136
- ◆ መደንገል እስከ መቼ?136-144
- ◆ በድንግልና መኖር የማይቻል ነገር ነው?144-146
- ◆ መታጨት፣ ማጨትና መግባት በድንግልና ሊደረጉ ይገባል!146-149

◆ ከጋብቻ በፊት ድንግልና መጣል

- የበለጠ ዘማዊ ያደርጋል!149-152
- ◆ ድንግልናና ሥርዓተ ተክሊል152-153
- ◆ «ድንግል» ልባል እችላለሁ?153-156
- ◆ ድንግልናን መሳል ኃጢአት ነው?157-158
- ◆ «ድንግል ነኝ» ብዬ እመኛዬን ዋሽሁት ምን ይሻለኛል?158-161
- ◆ ድንግልዬን መጠበቅ የሚኖረብኝ ስለ ምንድር ነው?161-164
- ◆ ድንግልናን የመጠበቅ ጥቅም164-173
- ◆ ድንግልናን የሚያሳጡ አደገኛ ወቅቶች፣ ቦታዎችና አጋጣሚዎች173-189
- ◆ ድንግልና ያስመካል?189-195
- ◆ ስለ ድንግልና ማልቀስና መጸም ይገባል!195-198
- ◆ ድንግልናን ማቃለል ያስቀስፋል!198-201
- ◆ ድንግል ሴት ትፈልጋለህ?201-202

ምዕራፍ ዘጠኝ

- ◆ ትውዝዳት (የምንዝር ጌጥ)203-205
- ◆ የሰው ነፍስ ስለ አለባበስ በቂ ግንዛቤ አላት205-207
- ◆ አለባበስን በተመለከተ ስለ ወንዶች ምን ሊባል ይችላል?207-208
- ◆ የልብስ ምሳሌነትና ምሥጢር ምንድር ነው?208-210
- ◆ «የሚገባ ልብስ»210-214
- ◆ በአልባላት ስታጌጩ ሊስተዋሉ የሚገቡ ነገሮች!214-222
- ◆ አለባበስሽ ስለአንቺ ማንነት በሚገባ ይጥራል!222-225

- ◆ አፍአዊ ጌጥን መውደድ «አምልኮ» ጣዖት ነው! 225-228
- ◆ የሚዛለው ለምንድር ነው? 228-230
- ◆ «ሊት የወንድ ልብስ አትልበስ» ሲል ምን ማለቱ ነው? 230-231
- ◆ ሴቶች «ሱሪ» መልበስ ይችላሉ? 231-233
- ◆ ስለ መጋጫ ነገሮች ምን ይባላል? 234-237
- ◆ ክርስቲያናዊ ፀድቅ አያያዝ እንዴት ነው? 238-239

ምዕራፍ ዐሥር

- ◆ ወጣቶችና ትምህርት 240-244
- ◆ የትምህርት ዓይቶች 244-247
- ◆ የትኛው ይቅደም? 250-252
- ◆ በሚገባ መማር 252-254
- ◆ የትምህርት ጥቅም 254-255
- ◆ በትምህርት መኖር «ጥበቃ» ነው! 255-259
- ◆ የመንፈሳዊ ትምህርት ጥቅም 259-261
- ◆ ትምህርት ጉዳት ይኖረዋል? 261-267
- ◆ የትምህርት ተዛማጅ ጉዳቶች 268-272

ምዕራፍ ዐሥራ አንድ

- ◆ «መልካም ስም» 272-276
- ◆ «ጎፈረ ገጽ» 272-276
- ◆ ስኬታማነት 276-279
- ◆ «በገብዝናህ ወራት ፈጣሪህን አስብ» 279-283

- ◆ ዋቢ መጻሕፍት 284-286
- ◆ ዜና መጻሕፍት 287-288

በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ አሜን!

መቅድም

መቅድም የሌለው መጽሐፍ ደጅ አፍ እንደሌለው ቤት ነው። አንባቢውም በትር እንደ ሌለው አንካሳ መሪ እንደ ሌለው ጠንባሳ ይሆናል። አስቀድሞ አርእስቱን ሳያይ መመቅድሙን ሳያነብ ምክንያቱ ጽሕፈቱን ሳይዝ መጽሐፍን የሚመለከት ሰው እርኩብ ሳይረግጥ ወደ ኮር ድንክ ሳይረገጥ ወደ ዙፋን የሚወጣ ሰውን ይመስላል። የአንድን መጽሐፍ ጠባይ የሚነግር የምሥጢሩንም በር የሚከፍት በረኛው መቅድም ነው።

አንድ አንባቢ አርእስቱን ከማየትና መቅድሙን ከመመልከቱም ባሻገር ስለ ጸሐፊውም ማንነት ፍንጭ ሊኖረው ይገባል። የአንድን መጽሐፍ ረብሐ (ጥቅም) ከጸሐፊው ማንነት በመነሣት መገመት ይቻላል። ወንጌል እንዳስረዳው «ከእሾህ ወይን ከኩርንችትም በለስ አይለቀምምና።» ስለዚህ ከሥጋዊ (መንፈሳዊነት ከሌለው) መምህር መንፈሳዊ ነገር ከመናፍቅም መምህር ሃይማኖት አይገኝም። ስለዚህ ነገር ቅዱስ ዮሐንስ አፈ ወርቅ «ይደልዎ ለዘያነብህ ቅድመ ይዝክር ስም ለበዓለ መጽሐፍ ወእምዝ ያንብብ ወይምህር» ይህም «የሚያነብ ሰው አስቀድሞ ጸሐፊውን ማሰብ ከዚያም በኋላ ማንበብና ማስተማር ይገባዋል» ማለት ነው። (ተግ ዘዮሐ.አፈ.7)

ውድ አንባብያን! በ1994 «ትዳርና ተላጽቆ» የተሰኘ መጽሐፍ ጽፌ ለሕትመት ማብቃቱ ይታወቃል። ምንም እንኳን ከዚያም በፊት ይህችን መጽሐፍ ለመጻፍ እየተዘጋጀው የነበረ ቢሆንም የ«ትዳርና ተላጽቆ» ከጠበቅሁት በላይ አወያይና አነጋጋሪ መሆኑን የሽያጭ ስርጭት አድማሷ መስፋት፣ የምእመኑ አቀባበልና የተሰጡት ገንዘ አስተያየቶች ሁሉ ተጻምረው ይህችን መጽሐፍ በትጋት እንድፈጽማት እረድተውኛል።

ሕይወት ያለው ነገር ሁሉ እርምጃ እንደ አስተዳደጉና እንደ ልምዱ ነው። ለዚህም እንኳን በአርአያ ሥላሴ የተፈጠረ የሰው ልጅ ይቅርና እንሰላትና አራዊትም ቢሆኑ እንደ አስተዳደጋቸውና እንደ ልምዳቸው ሲራመዱ እንደሚገኙ በልዩ ልዩ የእንሰላት፣ የአራዊት ማሳደጊያና ማሳያ ጣቢያዎች የሚገኙ እንሰላት ማስረጃ ይሆናሉ።

እንደዚሁም ሁሉ አንድ ሰው ለማንኛውም እንግዳ ለሆነበት ነገር የግድ መሪና አለማማጅ ያስፈልገዋል። የወደፊት ዕጣውና አኗኗሩ የሚወሰነውም አብዛኛውን ጊዜ በመጀመሪያ ጊዜ በመራው ሰው አያያዝና

መጠን ይሆናል። ወጣቶችም ለብዙ ነገሮች እንግዳ እንደ መሆናቸው መጠን አካሄዳቸው በአመዛኙ እንደ አሳዳጊያቸውና ጠባቂያቸው አያያዝ ነው። ስለዚህ ወጣቶች አንድን ነገር ጎጂነቱን በውቀት ለመተው ወይም ጠቃሚነቱን በውቀት ለማድረግ እስኪበቁ ድረስ ጥበቃና አመራር የግድ ሊኖራቸው ይገባል።

ወጣትነት ጥሩ የመሆኑን ያህል አጅግ ደግሞ የፈተና ወቅት ነው። ስለዚህ ይህን ፈታኝ ወቅት ያለ ምንም ረዳት መጋፈጥ የማይታሰብ ነገር ቢሆንም ከፈጣሪያችን በሚገኘው ረድኤት ግን ያለ ምንም ጥቁር ነጥብ ልናስፈው እንችላለን። ነገር ይህንን የፈጣሪ እርዳታ ለማግኘት ዋናው መንገድ እግዚአብሔርን አስመርሳት በመሆኑ «በጉብዝናህ ወራት ፈጣሪህን አስብ» የሚለውን የጠቢቡ ሰሎሞንን የምክር ቃል እንደ ስንቅ ማንኛው ይኖርብናል። መክ12፡1

ወጣትነት አስከትሎ የሚያመጣውን ትዕቢትንና ትምክህተኝነትን ወደ ጎን በማድረግ ራስን ዝቅ አድርጎ የፈጣሪን እርዳታ መሾት ያስፈልጋል። የእግዚአብሔር ነቢይ ቅዱስ ዳዊት የሚገጥመውን የዚህ ዓለም ውጣ ውረድ በራሱ ጉልበት ብቻ እንደማይወጣው ተረድቶ «እስካረጅም እስክሸመግልም ድረስ። ... አቤቱ አትተወኝ።» መዝ70፡18 በማለት ጥሩ ምሳሌ ትቶልናል። «እስካረጅም እስክሸመግልም ድረስ። ... አቤቱ አትተወኝ።» ሲል ከሸመግልሁ በጋላ ተወኝ ማለቱ እንዳልሆነ ግልጽ ነው። ከዚህ ይልቅ ብዙ የምፈተኑና የምቸገረው በወጣትነቱ ስለሆነ በዚህ ወቅት አንተ በብርቱ ጠብቀኝ እንጂ ስሸመግል ፈተና ስለሚቀንስልኝ እኔው ራሴ ወደ አንተ መመለሴ አይቀርም ለማለት ነው።

ወጣቶች በመልካም ሥነ ምግባር ተከትተው እንዲያደጉና በነፍስም ሆነ በሥጋቸው ራሳቸው ተጠቃሚ ከመሆን አልፈው ለቤተሰቦቻቸው ደስታን እንዲያተርፉ ከተፈለገ ወላጆች ከባድ ኃላፊነት ተጥሎባቸዋል። ይህንንም ፊደል እንዲቆጥሩና ሥራ እንዲለምዱ ከማድረግ በተጨማሪ ያለ ሰድሜያቸውና ያለ ዐቅማቸው ለክፉ ነገር እንዳይጋለጡ በመጠበቅ ኃላፊነታቸውን መወጣት አለባቸው። ቅዱስ ሲራክ ወላጆች ልጆችን የመጠበቅ ኃላፊነት እንዳለባቸው ሲገልጽ «ልጅህን ከሕግነቷ ጀምረህ ጠብቃት ስትደርስ ደግሞ አጋባት» ይላል። ሲራ42፡9

ወጣቶችን መዝገብና መጠበቅ ለወላጆች ብቻ የሚተው ኃላፊነት አይደለም። ወጣቶች ራሳቸውም በግልና በቡድን በመንቀሳቀስ ከሥነ ምግባር ብልሹነት የሚደነብትን ተግባር ሁሉ ማከናወን ይኖርባቸዋል። ከሁሉ ይልቅ

በዚህ ድርጊት ተጠቃሚ የሚሆኑት ራሳቸው ናቸውና። ከዚህም በተጨማሪ ወጣቶች ለሚያከናውኑት መልካም ተግባር ሁኔታዎችን በሙሉ በማመቻቸት መንግሥትም የበኩሉን ድርሻ መወጣት አለበት።

ከላይ እንደ ተገለጸው ወጣቶች ከፍተኛ ጥበቃ ያስፈልጋቸዋል። ወጣቶችን ለመጠበቅና በሥነ ምግባር ኮትኩቱ ለማሳደግ ኃላፊነት ካለባቸው አካላት መካከል በዋናነት የሚጠቀሱት ደግሞ የቤተ ክርስቲያን አባቶች ናቸው። ለምን? ቢባል ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለቅዱስ ጴጥሮስ «ጠባቶችን ጠብቅ» በማለት የቤተ ክርስቲያንን አባቶች ወክሎ ወጣቶችን የመጠበቅ ኃላፊነት እንዲሸከም ስላደረገው ነው። ዮሐ21፡15-17

«ጠባቶች» የተባሉት ወጣቶች ናቸው። ሕፃናት ግን እንዳዘዟቸው ስለሚሆኑና እንደ ወጣቶች ስለማያስቸገሩ «ግልገሎች» ተብለዋል። አረጋዊያንም በዚሁ ገጽ ግብ «በግ» ተብለዋል። ሆኖም ፈጣሪያችን ቅዱስ ጴጥሮስን ሲያዘው «በጎቼን» እና «ግልገሎቼን» አሰማራ ብቻ ብሎ ሲያዘው «ጠባቶቼን» ግን «ጠብቅ» ብሎታል። ይህም ወጣቶች በፈተና ዓለም ውስጥ ሲኖሩ እንደ «በጎች» እና «ግልገሎች» መሰማራት ብቻ እንደማይበቃቸውና ከፍተኛ «ጥበቃ» እንደሚያስፈልጋቸው አስረድቷል። ስለዚህ ካህናትና መምህራን ወጣቶችን ከ«መቅበዝበዝ» ለማዳን በጸሎት፣ በትምህርት፣ በምክርና ለወጣቶች በሚያስፈልግ ነገር ሁሉ ለፈጣሪው በታመነና በእውነተኛ «አረኛ» አምሳል ኃላፊነታቸውን መወጣት አለባቸው። 1ጴጥ2፡25

ከዚህ ቀደም ያሳተምኳት «ትዳርና ተላጽቆ» ድገረ ጋብቻ ያለውን የባልና የሚስት አኗኗር ምን መምሰል እንዳለበት የምታብራሩ መጽሐፍ ነበረች። ወጣቶች ቅድመ ጋብቻ የወጣቶች አኗኗርን በተመለከተ ምን መምሰል እንዳለበት ባለማወቃቸው ብዙ ሲጠይቁና ሲታወኩ በማየቱ የበኩሉን አስተዋጽኦ ለማድረግ ይህቺን እነስተኛ መጽሐፍ አበርክቻለሁ።

ያለፈውን «ትዳርና ተላጽቆ» የተሰኘ መጽሐፈን በማሰራጨት፣ ይህንንም ጽፌ እስክጨርስ ድረስ በማበረታታት፣ ለሥራዬ መቃናት የሚረዱኝን የተለያዩ መረጃዎች በመስጠት፣ በሐሳብ በመደገፍ የተራዱኝን ሁሉ ክልብ አመሰግናለሁ። ማንኛውንም አስተያየት በተጠቀሰው አድራሻዬ ብትልኩልኝ እቀበላለሁ። በተረፈ ግን መልካም ንብብ!

ከጸሐፊው

መግቢያ

መግቢያ የአንድን መጽሐፍ ጠቅላላ ይዘት ለማወቅ የሚያስችል መግቢያ በር፤ መሪ ምርኩዝ ነው። ከዚህ ሐሳብ በመነሣት በመግቢያችን የመጽሐፉን ጠቅላላ ይዘት ስንመለከት በዐሥራ አንድ ምዕራፎች የተከፋፈለ ሆኖ እናገኘዋለን። እያንዳንዱም ምዕራፍ በውስጡ በርካታ ዓባይነትና ንዑሳት አርአስትን አካቶ ይሂል።

ምዕራፍ አንድን ስንመለከት የሰውን የሕይወት መነሻና አጀማመር፤ ቀጥሎም «ሙሉ ሰው» እስከሚሆን ድረስ ያለውን የእድገት ሂደት በየጥቂቱ ያስቃኛል። እያይዘም እግዚአብሔር «አምላክ ፅንሰ» እንደ ሆነና ለፅንሰ ሊደረግ የሚገባውን አክብሮት ካስረዳ በኋላ ወጣት የሚያሰኘው ዘመን ከየት እስከ የት ያለው እንደ ሆነ ትንተና በመስጠት ምዕራፉን ይቋቋል።

ምዕራፍ ሁለት ደግሞ ወጣቶች ካሰቡበት «የልጅ ዐዋቂ» የሚያስብል እምቅ ችሎታ እንዳላቸው ጠቁሞ በተለይ በወጣትነት ዘመን በሚከሰት «ክፉ የጎልማሳነት ምኞት» ተስበው ወጣቶች ከመልካም አኗኗር እንዳይወጡ ያሳስባል። በምዕራፉ ማጠቃለያ ላይም በወጣቶች ላይ ጎልተው የሚታዩና «የር» በመባል ስለሚታወቁ ዋና ዋና ፈተናዎች ያብራራል።

በምዕራፍ ሦስት ላይ የዐፍላ ጉልምስና ምልክቶችን ከዘረዘረ በኋላ ምዕራፉ እስኪፈጸም ድረስ «ሕልመ ሌሊት» ምን እንደ ሆነ፤ ኃጢአት ስለሚሆንበትና ስለማይሆንበት መንገድ በአጠቃላይ ከ«ሕልመ ሌሊት» ጋር ተያይዘው ስለ ተሠሩ ሥርዓቶች ያብራራል። በመጨረሻም ከ«ሕልመ ሌሊት» ለመዳን የሚያስችሉ የመፍትሔ ሐሳቦችን በመጠቀም ምዕራፉን ይደመድማል።

ምዕራፍ አራት «ግብረ አውሃን» ምን እንደ ሆነና ተያያዥነት ያላቸውን ነጥቦች በሙሉ በሰፊ ገጸ ገብቶ አስረድቶ የመፍትሔ ሐሳብ ይሰነዘርና ምዕራፉን ይፈጽማል። ምዕራፍ አምስት ደግሞ በአጠቃላይ ስለ «ምትረተ እስኪት» በሰፊው ያብራራል።

ምዕራፍ ስድስት ለዐቅመ ሔዋን የመድረስ ምልክቶችን በመዘርዘር ብቻ ያስቃል። ምዕራፍ ሰባት ደግሞ ስለ የ«ወር አበባ» ከስያሜዎቹ አንገሥቶ አጠቃላይ ገጽታውን ካሳየ በኋላ ከዚህ ጋር ተያያዥ የሆኑ ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያንን ያስቀምጣል።

ምዕራፍ ስምንት ስለ «ድንገልና» ምንነት፤ ስያሜዎች፤ ዓይነትና በድንገልና ዙሪያ በምእመናን ለሚጠየቁ የተለያዩ ጥያቄዎች ዝርዝር

ማብራሪያ ይሰጣል። በአጠቃላይ ድንገልናን እስመልክቶ ሊባሉ የሚችሉትን ዙሪያ ገብ ነጥቦች የሚያስቃኝ ምዕራፍ ነው።

ምዕራፍ ዘጠኝ የሴት ወጣቶች ዓይነተኛ ፈተና ስለሆነው የአላባበል ሁኔታ ያትታል። ይህም ብቻ ሳይሆን ስለ ፀጉር አያያዝና ስለ ተፈጥሮአዊ መልክ ሊኖር ስለሚገባ ትክክለኛ አመለካከት ሳይጠቁም አያልፍም።

ምዕራፍ ዐሥር ወጣትነት ምቹ የትምህርት ጊዜ መሆኑን ይጠቁምና «በሚገባ መማር» እንደሚያስፈልግ ይገልጻል። ስለትምህርት ዓይነቶች፤ የመማርን ጥቅምና መማር በመንፈሳዊነት ላይ የሚያሳድረውን ተፅዕኖ በመግለጽ አስተያየቱን ያጠቃልላል።

ምዕራፍ ዐሥራ አንድ ደግሞ የመጨረሻው ምዕራፍ እንደ መሆኑ መጠን ከላይ ከተጠቀሱት ሐሳቦች ሁሉ ጋር ወጣቶች «እግዚአብሔርን በመፍራትና ሰውን በማፈር» ለመኖር በሚያደርጉት ጥረት መጠን «ስኬታማ» የመሆን ዕድል እንደሚኖራቸው ያስረዳል። በመጨረሻም «በጉብዝናህ ወራት ፈጣሪን ማሰብ» ለደስተኛና ስኬታማ ኑሮ ወላጅ ነገር መሆኑን ጠቁሞ ሐሳቡን ይደመድማል። አሁንም በድጋሚ መልካም ንባብ!

ዲያቆን ኅብረት የሺጥላ

ምዕራፍ አንድ

የሕይወት አጀማመር

የፍጥረት ሁሉ ባለቤት እግዚአብሔር ዓለም ሳይፈጠር እንደዛሬው ሁሉ ጥንትም አንድነቱ ሦስትነቱን ሳይጠቀልለው ሦስትነቱ አንድነቱን ሳይለያየው በአንድነት በሦስትነት ሲመሰገን ይኖር ነበር። ዓለም ሳይፈጠር ማን ያመሰግነው ነበር? ቢባል በዝባ ባሕርይ ይመሰገን ነበር ይሏል።

«እምቅድመ ይፍጥር መላእክተ ለቅዳሴ እኮ ዘተጸርዓ ስብሐተ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ» ፤ «መላእክትን ለምስጋና ሳይፈጥር የአብ የወልድ የመንፈስ ቅዱስ ምስጋና አልተጓደለም» የሚል ቃል ተጽፎ ይገኛል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም «አንተ አባ ሰብሐኒ በስብሐትየ ዘሀሉ ምስሌክ እምቅድመ ይተፈጠር ዓለም» ፤ «አባት ሆይ ዓለም ሳይፈጠር በአንተ ዘንድ በነበረኝ ክብር አንተ በራስህ ዘንድ አክብረኝ» ብሏል። ይህም የሥላሴ ምስጋናና ክብር ከዓለም በፊት እንደነበረ ሲያሳይ፡- ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅም ይህንን ይዞ በቅዳሴው «ስብሐቲህ ዘእምንቤህ ወወ-ዳሴህ እምዚአሁ» በማለት የሚመሰግነው ምስጋና ከሱ የተገኘ የባሕርይ ገንዘቡ መሆኑን ገልጿል። ዮሐ17:5 ፤ ቅዱዮሐ.አፈ.ም1:13

እግዚአ ዓለም ሥላሴ ዓርብ ዕለት በነግህ «ንግበር ሰብአ በእርእያነ ወበእምሳሊነ» ማለትም «ሰውን በመልካችን እንደምሳሌያችን እንፍጠር» ብለው አራቱን ባሕርያት ሥጋና አምስተኛ ባሕርይ ነፍስን አዋሕደው አዳምን የሠላሳ ዓመት ጎልማሳ አድርገው በምድር ማዕከል በቀራንዮ ፈጠሩት።

ፈጣሪ ፍጥረታት እምጸኤ ዓለማት ልዑል እግዚአብሔር «አዳም ብቻውን ይኖር ዘንድ አይገባም ረዳትን እንፍጠርለት» በማለት በአዳም ላይ እንቅልፍ አመጣበት። ከዚህ በኋላ አዳም ፈጽሞ ሳይተኛ ፈጽሞም ሳይነቃ ማዕከል ነቂሕ ወነዊም ሆኖ ሳለ ከጎኑ አንድ አጥንትን ወስዶ ያችንም ሥጋ አልብሶ የዐሥራ አምስት ዓመት ቆንጆ አድርጎ ሔዋንን ፈጠረ።

«ዘበጸጋሁ ተፈጥረ ከሱ» ፤ «ሁሉ በቸርነቱ ተፈጠረ» እንደተባለው አዳምና ሔዋን ከእግዚአብሔር የባሕርይ ደግነት የተነሣ እርሱን ለማመስገን ክብሩን ለመውረስ ተፈጠሩ። (ቅዱሠሊ.ምዕተ1:7) አዳምና ሔዋን በቀጥታ በእግዚአብሔር እጅ ተፈጠሩ እንጂ መፀነስና መወለድ አላስፈለጋቸውም። ከእነርሱም ሌላ ፅንሰ ምክንያት ሳይሆነው በቀጥታ በእግዚአብሔር እጅ የተፈጠረ የሰው ወገን የለም። ሰው ሁሉ ለመገኘት መወለድ ለመወለድ ደግሞ መፀነስ ይኖርበታል። የሰው ሁሉ ሕይወት የመጀመሪያ መንገድ ይህ ነው። ስለሆነም የአዳም ዘር ሁሉ የተገኘው ወንድና ሴት (ባልና ሚስት) በፈጸሙት ሩካቤ አማካኝነት ተፀንሶ ነው። ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ግን የአዳም ዘር ሆኖ ሳለ በግብረ መንፈስ ቅዱስ እንበለ ዘርና እንበለ ሩካቤ በጎቱም ድንግልና ተወልዷል።

እግዚአብሔር የሰው ልጆች ዘር በመውለድና በመዋለድ እንዲበዛ በአዳምና በሔዋን የጋብቻ መሠረትን ጣል። በሩካቤም አማካኝነት መብዛት የእርሱ ፈቃድ መሆኑን ለመግለጽ «ብዙ ተባዙ» በማለት ባረካቸው ተባዙ የሚለው ቃል ለመብዛት ሌላ ሰዎች እርስ በእርሳቸው የሚያከናውኑት ተግባር እንዳለ ያስረዳል። እርሱም ሩካቤ ሥጋ ነው። የሰው ልጆች የሚፈጽሙትን ሕጋዊ ሩካቤ እግዚአብሔር የማይቀበለው ሆኖ እርሱ የሚፈልገው መብዛታቸውን ብቻ ቢሆን ኖሮ

« ብዙ » የሚለው ቃል ብቻውን በቂ በሆነ ነበር ምክንያቱም እግዚአብሔር «ብዙ» ካለ እሳቱም፣ እንጨቱም፣ ድንጋይም ስለሚበዛ ነው። (ትዳርና ተላጽቆ)

«ሙሉ ሰው ወደ መሆን» ማደግ

ቀደም ሲል እንደተገለጸው «ብዙ ተባብ» በሚለው አመለካዊ ቃል መሠረት ባልና ሚስት (ወንድና ሴት) ሩካቤ በፈጸሙ ጊዜ ከሴት ደም ከወንድ ደግሞ ዘር ይከፈልና በሴቲቱ ማኅፀን ውሕደት ያደረጋሉ። በዚህ ጊዜ አዲስ ሕይወት ይጀምራል። ፅንሰ ይፈጠራል።

ይህ ፅንሰ ነፍስ ያለችው ነው እንጂ የዘርና የደም ውሕደት ብቻ አይደለም። በቅድስት ቤተክርስቲያን መንፈሳዊ አስተምህሮ መሠረት ሰው ሲፈጠር ሥጋውም ነፍሱም በአንድ ጊዜ ይገኛሉ እንጂ አይቀዳደሙም። በፅንሰ ጊዜ ዘርና ደም ከአባትና ከእናት ሲከፈሉ ነፍሱ ሳትቀደም እርሷም ሳትቀድም አብራ ትከፈላለች። የነፍስም የሥጋም መገኛዎች ወላጆች ናቸውና።

እንጨትን ሲሰብቁት ድንጋይን ሲያጋጩት ከእንጨት ከድንጋይ የተለየ ባሕርይ ያለው እሳት እንደሚገኝ ባልና ሚስትም ሩካቤ ባደረጉ ጊዜ ዘርና ደም ተዋሕደው ፅንሰ ሲፈጠር በዚያው ጊዜ እንደ እሳቱ ምሳሌ በባሕርይዋ ከዘርና ከደም ልዩ የሆነች ነፍስ ትገኛለች።

ቅቤ አስቀድሞ በወተት ውስጥ በመኖሩ ወተት ለመርጋት ይችላል። ቅቤ ባይኖረው ኖሮ ግን ለመርጋት ባልቻለም ነበር። እንደዚሁም ፅንሰ በሚፈጠርበት ጊዜ በዘርና በደም አማካይነት ነፍስ ከእናትና ከአባት ተከፍላ ከፅንሱ ጋር ተዋሕዳ ባትኖር ኖሮ ፅንሱ

በገበታ እንደተቀበሉት ደም ከመርጋት አልፎ እየደረቀ ዞኔደ ነበር እንጂ ሕያው ፍጡር ወደ መሆን መራመድ ባልቻለም ነበር።

የትዕግሥት አባት ኢዮብ የወተት መርጋት ለፅንሰ አጀማመር በምሳሌ መጠቀስ እንደሚችል «ከመ ሐሊብ ሀሰብኪ ወከመ ግብነት አርጋዕኪ» ማለትም «እንደ ወተት አለብክኝ እንደ እርጎም አረጋኸኝ ቁርበትና ሥጋ አለበስኸኝ በአጥንትና በጅማትም አጠነከርኸኝ። ሕይወትና ቸርነት አደረግህልኝ በማለት ተናግሯል።» ኢዮ10፥10-12

በዚህ መሠረት የዕለት ፅንሰ በመሆን የተገኘው ሕያው ፍጡር ቀስ በቀስ ሥጋ፣ አጥንት፣ ጅማት፣ ጠጉር፣ ጥፍር ...ወዘተ ወደ መሆን ሲራመድ ነፍስም በበኩሏ ሥጋዊ አካል ወይም ገላ መሆን የጀመረውን ፅንሰ በማንቀሳቀስ የሕይወትነት ሥራዋን ትጀምራለች።ይህ የሕይወት ጉዞ የሚከናወነው በፅንሱ ኃይል ወይም በወላጆቹ ሐሳብና ፈቃድ አይደለም። ነቢዩ ዳዊት «ውእቱ ፈጠረኝ ወእኮ ንሕነ - እርሱ ሠራኝ እኛም አይደለንም።» ብሎ እንደተናገረው ፅንሰ የሚፈጠረው በእግዚአብሔር ፈቃድና ኃይል ነው።

ወላጆች ልጆቻቸውን ምን ዓይነት ሰው መምሰል እንዳለባቸው የሚወስን ንድፍ አውጥተው አይወልዷቸውም። ሆኖም ለአዲስ ሕይወት መጀመር ምክንያት መሆናቸው አይካድም አሁንም ስለዚህ ጉዳይ ቅዱስ ዳዊት «እናትና አባቱ ትተውኛልና እግዚአብሔር ግን ተቀበለኝ።» በማለት ተናግሯል። የዚህ ዐረፍተ ነገር ምሥጢር «አባትና እናቱ የፈቃዳቸውን ያህል ተገናኝተው በማኅፀን ጥለውኛልና እግዚአብሔር ግን በሕይወት ተቀበለኝ ፣ ማለትም ሕያው እንድሆን አደረገኝ።» ማለት እንደሆነ የዳዊት አንድምታ ያስረዳል። ከዚህም ትርጓሜ ወላጆች ለፅንሰ መገኘት ምክንያት ሲሆኑ እግዚአብሔር ግን የፅንሰ ባለቤትና ተጠሪ መሆኑን መረዳት ይቻላል። መዝ26፥10

ሕይወተ ወራሹ

ፅንሰ አምላክ አለው። አምላኩም ተስፋውም እግዚአብሔር ነው። ብዙዎች ግን ይህን የተገባቸው አይመስልም። ከእነርሱ በላይ ለፅንሰ ተጠሪ ያለ አይመስላቸውም። ለዚህም ምስክሩ ፅንሰን እንደ ቆሻሻ ውኃ የትም (በየቦታው) ማፍሰሳቸውና ውርጃን ያለ ሐሳብ ከመፈጸማቸውም በላይ በሀገራችን በኢትዮጵያ ሕግ ጸድቆ በአዋጅ እንዲፈቀድ ለማድረግ ሊሯሯጡ መመልከታችን ነው። ቅዱስ ዳዊት ነቢይ ነውና ያለፈውንም የሚመጣውንም የሚያውቅበት ጸጋ እግዚአብሔር ለግሶታል። በዚህም ጸጋው እሱ ራሱ ፅንሰ በነበረበትና ምንም የሚያውቅበት ዘመን ስለነበረው የእግዚአብሔር ጥበቃ ሲናገር እንዲህ ብሏል፡- «ከማኅፀን ጀምሮ በአንተ ላይ ተጣልሁ፣ ከእናቴ ሆድ ጀምረህ አንተ አምላኬ ነህ» መዝ21፡10 ከዚህ ጥቅስ እግዚአብሔር አምላክ ፅንሰ እንደሆነና ሂደቱንም በሙሉ ከወላጆችና ከሕክምና ባለሙያዎች በላይ እንደሚከታተል መረዳት ይቻላል።

ከላይ የተጠቀሰውን የሕይወት አጀማመር ጨምሮ ከፅንሰት እስከ ውልደትና ርሥክን (እርጅና) ድረስ ያለው የሰው ልጅ የሕይወት ጉዞ በእግዚአብሔር ጠባቂነትና ኃይል እንደሚከናወን ለማስረዳት ከሊቃውንት ቤተ ክርስቲያን አንዱ የሆነው ቅዱስ አትናቴዎስ የሚከተለውን ጽፏል።

«አ! ዘታወፅኦ ለሕፃን እምሐቄ ብእሲ ወትፌንዎ ውስተ ክርህ ብእሲት - ሕፃንን ከወንድ ወገብ (አብራክ) ክፍለህ ወደ ሴት ማገፀን የምትልከው ሆይ!» ብሏል። በዚህ ጽሑፍ ሊቁ «ሕፃን» ያለው ዘርዓ ብእሲን (የወንድ ዘርን) ነው። ምክንያቱም ሕፃን ለመሆን የሚበቃው የወንድ ዘር ስለሆነ በወደፊት ማንነቱ «ሕፃን» በማለት ጠራው። ከዚህም ገጸ ንባብ የፅንሰ መፈጠር የእግዚአብሔር ፈቃድ መሆኑንና ወንድና ሴት ሩካዜ በያደርጉም ያለ እግዚአብሔር አጋዥነት ፅንሰ

የወጣቶች ሕይወት

የመፍጠር ችሎታ እንደሌላቸው እንረዳለን። ሕገ ወጥ ሰዎች እንዲን በዝመት ቢሆኑ እነርሱ ስለዝመታቸው ይጠየቃሉ እንጂ ፅንሰ የተገኘው በእግዚአብሔር ፈቃድ መሆኑ መጠርጠር የለበትም።

ቅዱስ አትናቴዎስ ስለፅንሰ በመቀጠል «በሰፋድል የምትጠቀልለው፣ ውኃ ሲሆን በባሕርይ ጥበብህ የምታረጋው አንተነህ፣ የሕይወት መንፈስንም እፍ ትልበታለህ » በማለት ከተናገረ በኋላ በተጨማሪ «በሆነ ሆኖ በ፵ ቀን ታድለዋለህ። ባለጸጋ ለመሆን ለመደክየትም ቢሆን ለመጽደቅም ለመኮነንም ቢሆን» ይላል። ይህን ማለቱ ግን እግዚአብሔር በ፵ኛው ቀን አንተ ባለጸጋ ሁን አንተ ደግሞ ደህ ሁን፣ አንተ ጽደቅ አንተ ደግሞ ተኩሳን የሚል ሆኖ አይደለም። የዚህ ሐተታው እንደሚከተለው ነው። ፅንሰ እንደ ውኃ ሆኖ ሳይታወቅ ለቀናት ይሰነብታል። በኋላም ጭራ ከምትመስል እይታ በመነሣት እየዳበረ ይመጣና በ፵ኛው ቀን ተሥዕሎተ መልክዕ (ሕዋሳት) ይሟሉለታል። በእነዚህ ሕዋሳት ቢጥርባቸው ባለጸጋ የሚሆንባቸው ቢታከይ (ቢታክት) ደህ የሚሆንባቸውና በጎ ቢሠራ የሚጸድቅባቸው ክፉ ቢሠራ ደግሞ የሚከነንባቸው በመሆናቸው እንዲህ በማለት ተናገረ።

ፅንሰ በዘጠኝ ወራት ውስጥ ብቻ አስገራሚና የተወሳሰበ አደረጃጀት ያለው ሙሉ በሙሉ የዳበረና በቂ አካል (አካል ዘየእክል) ያለው ሕፃን ይሆናል። ከዚህ በኋላ ከውስጥ የሚገፋ ከውጭ የሚሰብ ሳይኖር በእግዚአብሔር ጥበብ ከጨለማ ወደ ብርሃን ከጠባብ ወደ ሰፊው ዓለም ይመጣል። በዚህ ጊዜ ሕፃን ተወለደ ይባላል። ዮሐ16፡21

ሕፃን እንዲወለድ የሚያደርገው እግዚአብሔር ነው። ቅዱስ ዳዊት «አንተ ግን ከሆድ አውጥተኸኛልና» በማለት ተናገሯል።

መዝ121፡9 ይገኛል። ይህ ቅዱስ አትናቴዎስም «ዳግመኛም» ከማኅሰን ታወጣለሁ» ብሏል። በተጨማሪም «ዓይኑን ትገልጥለታለህ ጉሮሮውን ከፍተህ ታስሮኸዋለህ እጁንና እግሩን ታንቀሳቅሰዋለህ የእናቴን ጡት ያውቅ ዘንድ» የዚህን አንቀጽ ሐተታ የቅዱሴ አትናቴዎስ ትርጓሜ «ሕፃን በተወለደ ጊዜ ዓይኑ ይገለጣል፤ ጉሮሮው ይከፈታል። የእግዚአብሔርም መልአክ የሚቀበርበትን መቃብር ከፍቶ በሕሊና ያሳዩዋል። እንዲሁም ከሚቀበርበት ምድር አፈር አምጥቶ ያቀምስዋል። የዚህን ጊዜ ምርር ብሎ ያስቅሳል። ሲያስቅስ ዕንባ የለውም ዕንባው የሚፈሰው በሚሞትበት ጊዜ ነው» በማለት አስቀምጦታል።

የሰው ልጅ ስለ አፈጣጠሩ በመረመረ ጊዜ የእግዚአብሔርን ውሰታ ይረዳል። በነ-ሮውም ሚማረርን ትቶ ወደ ማመስገን ይመለሳል። ቅዱስ ዳዊት «ግሩምና ድንቅ ሆኜ ተፈጥራለሁና አመሰግንኳለሁ፤ ሥራህ ድንቅ ነው ነፍሴም እጅግ ታውቀዋለች። እኔ በሥውር በተሠራሁ ጊዜ አካሌም በምድር ታች በተሠራ ጊዜ አጥንቶቼ ከአንተ አልተሠወሩም። ያልተሠራ አካሌን ዓይኖችህ አዩኝ፤ የተፈጠሩ ቀኖቼ ሁሉ አንድ ስንዚ ሳይኖር በመጽሐፍህ ተጻፉ» በማለት የተናገረው አፈጣጠሩን በመንፈስ ቅዱስ መነጽርነት መመርመር ስለቻለ ነበር። መዝ138፡14-16

ካለ መወለድ መወለድ ይሻላል። ምክንያቱም መወለድ በሚወደድ ፈጣሪ ልቡና በፍጡርነት አንድ ተብሎ መቆጠር ከመሆኑም ባሻገር ለዘለዓለም ሕይወት መታጨት ነውና። ነገር ግን ተወልዶ በክፉ ሥራ ምክንያት ከመኮነን ጥንቱንም አለመፈጠር ይሻላል። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለይሁዳ ሲናገር «ያ ሰው

ባልተወለደ ይሻለው ነበር» ያለው ስለዚህ ነው። ማቴ26፡24፤ ትዳርና ተላጽቆ 2ኛ እትም 7ጽ 43

የፅንሰ ዕድገት ፈጣን ነው። ነገር ግን ከተወለደ በኋላ አስተዳደጉ እንደ ፅንሰነቱ ወራት ፈጣን አይሆንም። ሆኖም ከመጀመሪያዎቹ አሥራዎች ጀምሮ ሌላ የተፋጠነ የዕድገት እመርታ ይከሠታል። በዚህ ጊዜ ከልጅነት ወደ ወጣትነት የመለወጥ ሂደት ይጀምራል።

«በበሕቅ ልህቀ» እንደተባው በየጥቂቱ ይሁን እንጂ ሰላ ሁሉ እያደገ ሄዶ «ሙሉ ሰው» የሚባለው በአዳም ልክ ሲሆን ነው። ትቅመ አዳም እንደሚባለው ማለት ነው። ይኸውም ሠላሳ ዘመን ነው። አዳም በተፈጠረ ጊዜ የሠላሳ ዓመት ጎልማሳ ነበርና። ዓመት የሞላው ጠቦት ወርድ እንጂ ቁመት እንደማይጨምር ሠላሳ ዓመት የሞላው ጎልማሳም እንዲሁ ቢወፍር ቢከሣ እንጂ ቁመት አይጨምርም።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንደ ጎልማሳ እንጂ በአእምሮ እንደ ሕፃናት እንዳንሆን ይመክርና ማደግ እንደሚያስፈልገን ይናገራል። ዕድገታችንም እስከ የት እንደሆነ ልኩን ሲናገር «ሙሉ ሰውም እስከ መሆን» ይለናል። የሙሉነትም መለኪያው እስከ አዳም ወይም እስከ ሁለተኛው አዳም «ብጽሐ አምጣን በአቅመ ፍጻሜሁ ለክርስቶስ» (ለአካለ መጠን እስከ ደረሰ እስከ ክርስቶስ) በዕድሜ መድረስ መሆኑን በዚህ መልኩ ገልጿልናል፡- «ሙሉ ሰውም ወደ መሆን የክርስቶስም ሙላቱ ወደሚሆን ወደ ሙላቱ ልክ እስክንደርስ ድረስ እንደግ» ኡፌ4፡13-15

ቅዱስ ኤጲፋንዮስ በቅዱሴው የሰው ልክ ወይም ወጣትነት የሚባለው በክርስቶስ ዕድሜ ልክ መሆኑን ሲገልጽ «ወልህቀ በበሕቅ እስከ ወርዘው በአምጣነ ብእሴ - በሰው መጠን እስኪጎለምስ ድረስ በየጥቂቱ ዐደግ» ብሏል። ቅዱጼጲፋ.ቁ.54

ሕይወተ ወራሹት

«ሙሉ ሰው» የሚባለው ወጣት ነው። ወጣት ማለት ደኖም ሎጋ፣ ሽባላ፣ ልጅ እግር፣ መዘዘ፣ ቀንበጥ ማለት ሲሆን በተጨማሪም ጉልማሳ፣ ጉበዝ፣ ሪዛም፣ ለዘር የበቃ፣ ዐፍላ ማለት እንደሆነም የሚያትት መዝገበ ቃላት ይገኛል። (ዘርጋው የአማርኛ መዝገበ ቃላት፣ ኪዳነ ወልድ ክፍሌ መዝገበ ቃላት) የግሕዝ ቋንቋ ደግሞ ወጣት ለማለት «ወሬ» በብዙ ቁጥር ወጣቶች ለማለት ደግሞ «ወራሹት» ይላል።

አስቀድሞ እንደ ተገለጸው «ሙሉ ሰው» የሚባለው ንዋያት የተሟሉለት ማለትም ሕዋሳት ተደራጅተውለት እንደ ልቡ ማሰብ፣ መንቀሳቀስና፣ መናገር የሚችል ሰው ነው። «ሙሉ ሰው» ኃላፊነት መውሰድ ይችላል። «ሙሉ ሰው» ስለ ራሱ መግለጽ ይቻለዋል። መልስ ለመስጠት ብቁ በመሆኑም እርሱን በሚመለከት ጉዳይ ሁሉ ይጠየቃል። በመጽሐፍ ቅዱስ ዓይኑ በፈጣሪ ተአምር ስለዳነለትና ለአቅመ አዳም ስለደረሰ ልጃቸው ወላጆቹ ማብራሪያ ሲሰጡ «እርሱ ሙሉ ሰው ነው እርሱ ስለ ራሱ ይናገራልና ራሱን ጠይቁት» ብለዋል። ዮሐ9፡21-23 ከዚህ ወጣት ወላጆች ንግግር «ሙሉ ሰው» የሚባለው ስለ ራሱ መናገር የሚችል፣ አስቦ የሚሠራና ሲጠየቅ የሚመልስ መሆኑን መረዳት ይቻላል። በአጠቃላይ «ሙሉ ሰው» የሚባሉት ለአቅመ ሔዋንና ለአቅመ አዳም የደረሱ ወንዶችና ሴቶች ናቸው።

ዘመነ ውርዛዊ

ዘመነ ውርዛዊን (የወጣትነት ዘመንን) በቁጥር ሰፍሮ ከዚህ እስከዚህ ያለው ነው ብሎ ለመናገር አስቸጋሪ ነው። ሆኖም አንዳንድ መጻሕፍት ከዚህ እስከዚህ ያለው ዘመን ወጣት ያሰኛል በማለት አንዛዊ መረጃ ይሰጣሉ። በቅድስት ቤተ ክርስቲያን መንፈሳዊና

የወጣቶች ሕይወት

ምሳሌያዊ አስተምህሮ ደግሞ ወጣትነት የሚባለው ከዋይ እስከ አርባ ዓመት ያለው ዕድሜ እንደሆነ ከዚህ በታች የተሰጠው ሐተታ ያስረዳል።

እንደሚታወቀው ሁሉ የሰው ተፈጥሮ ከነፋስ፣ ከእሳት፣ ከውኃ፣ ከአፈርና አምስተኛ ደግሞ ነፍስን ጨምሮ ነው። አራቱ ባሕርያት ሥጋ የሚባሉት ነፋስ፣ እሳት፣ ውኃና አፈር ሲሆኑ እነዚህ በሙሉ በአንድ ሰው የሕይወት ዘመን ሲንጸባረቁ ይኖራሉ። በሚሞትበትም ጊዜ አራቱም ወደ ነበሩበት ጥንተ ህላዌ ይመለሳሉ። በዚህ ጊዜ ሥጋ ይበሰብሳል ይፈርሳል። በትንሣኤ ዘጉባኤ ደግሞ አራቱም ባሕርያት ከነፍስ ጋራ እንደገና ተዋሕደው ይነሣሉ።

አበው «ከአፋፍ ላይ ነፋስ ከአፍ ላይ እስትንፋስ» እንዲሉ የሰው ልጅ በዘመኑ ሁሉ ሲተነፍስ ይኖራል። ይህም በተፈጥሮው ባሕርይ ነፋስ ለመኖሩ ምልክት ነው። በጤናማ ሕይወት የሚታየው ቋሚ የሰውነት ሙቀቱ፣ በተለያዩ እንቅስቃሴዎችና በጤና መታወክ ጊዜ የሚያስመዘግበው ከፍና ዝቅ ያለ የሰውነት ሙቀት በሰውነቱ ባሕርይ እሳት ለመኖሩ በቂ ማስረጃ ነው። ምክንያቱም ዋዕይ ባሕርይ እሳት ነውና።ከሰው ሰውነት ብዙው እጅ ውኃ መሆኑ ደግሞ ከውኃ መገንባቱን ያሳያል። በተጨማሪም የሰው ልጅ በሚሞትበት ጊዜ አፈር ይሆናል። «አፈር ነህና ወደ አፈርም ትመለሳለህ» ተብሏልና። ዘፍ3፡19 በሌላ አቅጣጫም ብንመለከት ሰው ሁሉ ግዙፍ ነገር ተመግቦ ግዙፍ ነገር ማስወገዱ የአፈርነት ባሕርይ አለው ያሰኛል። ምክንያቱም የምንመገበው ማንኛውም ነገር ምንጩ አፈር ፍጻሜውም አፈር ነውና። የማቴዎስ ወንጌል ትርጓሜ «በዬውም አፈር ተበዬውም አፈር ነውና» በማለት ምግቡ ብቻ ሳይሆን ተመጋቢው የሰው ልጅም አፈር መሆኑን ይገልጻል። ማቴ15፡20 ፡

ቅዱስ ዳዊት «የዘመናቸችንም ዕድሜ ሰባ ዓመት ቢበረታም ሰማንያ ዓመት ነው።» ይላል። መዝ89፥10 ይህን የሰው ልጅ ዕድሜ አራቱ ባሕርያት ሥጋ በእኩል ይካፈሉታል። ይህም ማለት ምንም እንኳን አራቱም በሰው ልጅ የሕይወት ዘመን መሰሉ በእንድነት ቢዘልቁም በተለየ መልኩ ጉልተው የሚታዩበት ሃያ ሃያ ዘመን አላቸው ማለት ነው።

ከእንድ አመት እስከ ሃያ ዓመት ያለው ዕድሜ የነፋስ ባሕርይ ጉልቱ የሚታይበት በመሆኑ ይህ ዘመን «ዘመነ ነፋስ» ወይም «ምግብ ነፋስ» ይባላል። በዚህ ወቅት «ነፋስ ወደ ወደደው ይነፍሳል» እንደተባለው ሕፃናት እንደመሰላቸው ሽው ሽው ይላሉ። ዮሐ3፥8 ነገር ግን ነፋስ ምንም እንደማያሳይ ሁሉ በምግብ ነፋስ ያሉ ሕፃናትም ብዙ የሚያስተውሉት ነገር የለም።

ሕፃናት በዘመነ ነፋስ ስለሚገኙ ዐላዋቂነት ያጠቃቸዋል። የያዙትን ውድ ነገር ዋጋ ለሌለው ብልጭልጭ ነገር ለመለወጥ በቀላሉ ይታሰላሉ። ይህን በማነጻጸር እኛም በምግብ ነፋስ እንደሚገኝ ብላቴና ሆነን ሰማያዊውን ዓለም በኃላፊውና በብልጭልጩ ዓለም እንዳንለውጥ፣ ከሃይማኖትም ወደ ጥርጥርና ወደ ክህደት እንዳንመለስና በእኤምሮ ሕፃናት መሆን እንደማይገባን ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ ሲል ይመክረናል። «እንደ ስሕተት ሽንገላ ባለ ተንኮል በሰዎችም ማታለል ምክንያት በትምህርት ነፋስ ሁሉ እየተፋገመገምን ወዲያና ወዲህም እየተንሳፈፍን ሕፃናት መሆን ወደፊት አይገባንም። አፌ.4፥14

ከሃያ እስከ አርባ ያለው ዕድሜ ደግሞ የእሳት ባሕርይ ንልቱ የሚታይበት ነውና «ዘመነ እሳት» ወይም «ምግብ እሳት» ይባላል። ይህ ሰውን ወጣት የሚያሰኘው ዘመን ነው። ከዚህም ምስጢራዊና

ምሳሌያዊ ትምህርት በመነሣት ወጣትነትን «የእሳት ዘመን» ወይም «ፋየር ኤጀ» ማለት ከቤተክርስቲያን የተገኘ እንጂ ከአፍርንጅ (ከአውሮፓና ከአሜሪካ) የተወረሰ አለመሆኑን ልብ ይሏል። እሳት ብሩህ እንደሆነ ወጣቶችም ክፉና ደግን የሚያስለይ የዕውቀት ብርሃን አላቸው። ሆኖም እሳት ያገኘውን ልብላ (ላቃጥል) እንደሚል ሁሉ እንደዚሁም ወጣቶች ሁሉ የሚያምራቸውና ትምክህተኞች ናቸው። ከአርባ እስከ ስድሳ ያለው ዘመን «ዘመነ ማይ» ወይም «ምግብ ማይ» ሲባል ከስድሳ እስከ ሰማንያ ያለው ደግሞ «ዘመነ መሬት» ወይም «ምግብ መሬት (አፈር)» ይባላል።

ከሃያ እስከ አርባ ዘመን ያለው ዕድሜ ምግብ እሳት ቢባልም እንድ ወጣት ልክ ሃያኛ ዓመቱን ሲይዝ እሳታዊ ባሕርይ መጋቢነቱን ከነፋሳዊ ባሕርይ ይቀበላል ማለት አይደለም። ከአሥራዎቹ ዓመታት ጀምሮ እሳታዊ ባሕርይ መጋቢነቱን በእጁ ለማድረግ ሲጥር ነፋሳዊ ባሕርይም በበኩሉ ይዞታውን ለማስከበር እየታገለ እስከ ሃያዎቹ አጋማሽ ሊዘልቅ ይችላል። በዚህ ትግል ምክንያት እሳታዊ ባሕርይ የበረታ እንደሆነ የወጣትነት መገለጫ ምልክቶች በአሥራ ሁለትና ከዚያም በታች በሆነ ዕድሜ ይከሠታሉ። ምግብ ነፋስ ከበረታ ደግሞ በሃያዎቹ ዕድሜ ውስጥ ያሉ ወጣቶች ከጎረምሳነት ይልቅ ልጅነት ሲያጠቃቸው ይታያል። እንደዚሁም ሁሉ የጉርምስና ምልክቶችን ማሳየት የሚጀምሩት ዘግየት ብለው ይሆናል። ወጣትነትን በዘመን ሰፍሮ «በዚህ ጊዜ ይከሠታል በዚህ ጊዜ ደግሞ ያክትማል» ብሎ የተወሰነ አካላዊ መረጃ ለመስጠት አስቸጋሪ ያደረገው ይህ መዋገዝቅ ነው።

የእሳትነት ዘመን (ጉልማስነት) ከሃያ ዓመት በታች ሊጀምር እንደሚችል መጽሐፍ ቅዱሷ ስለ ያዘያን «የዐሥራ ስድስት ዓመት

ጎልማሳ የነበረውን» በማለት የሰጠው ገለጻ ያስረዳል። ያዝያንን በዐሥራ ስድስት ዓመቱ ጎልማሳ ብሎታልና። 2ዜና26÷1

ጎልማስነት ያለጥርጥር እስከ አርባና እስከ ሠላሳዎቹ መገባደጃ ድረስ ወይም ከዚያም በላይ ሊቆይ እንደሚችል ደግሞ «ኢዮግፍጥም መንገሥ በጀመረ ጊዜ የሠላሳ አምስት ዓመት ጎልማሳ ነበር።» ከሚለው የእግዚአብሔር ቃል መረዳት ይቻላል። 2ዜና20÷31

ምዕራፍ ሁለት

የልጅ ዐዋቂ

ወጣቶች በመልካም አኗኗር ከኖሩ «የልጅ ዐዋቂ» ይባላሉ። ወጣቶች ከፈቀዱ አረጋዊ መሆንና አረጋዊ ከደረሰበት ጽጋና ክብር መድረስ ይችላሉ። ወጣት የሽማግሌ ሥራ መሥራት ይቻለዋልን? የሚል ቢኖር ከሽማግሌዎች ወገን የወጣቶችን ሥራ በመሥራት ጸንተው የሚኖሩ ብዙ እንዳሉ ሁሉ «ከማሁ ይትከሁሉ ለወሬዝ የሁሉ በከዊነ አዕሩግ» ፣ «እንዲሁ ወጣትም የሽማግሌዎችን ሥራ በመሥራት መኖር ይቻለዋል» የሚል መልስ ተጽፎ ይገኛል። ተግማጽ ዘዮሐ አፈ. 7

ነጭ ጉተና (ፀጉር) ከመካነን እንደማይድን ሁሉ «ከማሁኬ ጸሊም ድምድማ ኢይከልዕ ረኪበ ጸጋ ፣ እንደዚሁም ጥቁር ፀጉርም ጸጋ ከማግኘት አያስከለክልም።» በክርስትና መልካም ሥራን እንጂ ነጭና ጥቁር ፀጉርን ማበላለጥ የለም። አረጋዊም ሆነ ወጣት በቅተው ከተገኙ ለማንኛውም ክብር ይበቃሉ።

አረጋዊ የሴፍ ሽማግሌ ሲሆን በብዙ ጎዳና መልካምነቱ ተመስክሮለት አማናዊት ታቦት ድንግል ማርያምን ለማገልገል ተመርጧል። እመቤታችንን በአደራ እንዲጠብቃት ለአረጋዊ የሴፍ ተሰጠች። እንደዚሁም ሁሉ ወንጌላዊ የሐንስ ምንም ወጣት ቢሆን በቅቶ ስለተገኘ ለአረጋዊ የሴፍ የተሰጠችው ድንግል ማርያምን ለማገልገል እንደ የሴፍ ሁሉ አርሱም ከመስቀሉ ሥር በመገኘት

በአደራ ተቀባላት። ይህ ጸጋን ለመቀበል በቅቶ መገኘት እንጂ ዕድሜ ወሳኝ አለመሆኑን ያስረዳል። ዮሐ19፥26-27 ማቴ1፥18-25

ወንጌላዊ ዮሐንስ ለኛ ለወጣቶች መመኪያችን ነው። በወጣትነት ድንግል ማርያምን አስተናግዷልና። በክርስቲና እምነት ከድንግል ማርያም ጋር የሚመሳሰልና የሚተካከል ሀብትም ጸጋም የለም። ታዲያ ድንግል ማርያምን ለመቀበል የበቃ ሌሎች ነገሮችን ከመቀበል ምን ያደርጋል። ይህን ሲባል ግን በቅቶ ከተገኘ እንጂ ካልበቃ ሊሆን አይችልም። በአረጋዊ ዮሴፍ ዘመን ብዙ አረጋዊያን ነበሩ ነገር ግን በትሮቻቸው ተሰብስቦ ቢጸለይበት የቅዱስ ዮሴፍ በትር እንደ አሮን በትር ለምልማ በመገኘቷና በላይዋም «አ! ዮሴፍ ዕቀባ ለማርያም፣ ዮሴፍ ሆይ ማርያምን ጠብቃት» የሚል ጽሑፍ ተገኝቶ ድንግል ማርያምን ወደ ቤቱ ወስዷታል። (የሕዝቅኤል ትርጓሜ) በዮሐንስ ወንጌላዊም ዘመን ብዙ ወጣቶች ነበሩ ነገር ግን እመቤችንን እንደ ዮሐንስ በአደራ ለመቀበል አልታደለም። እንዲሁም በዘመናችን ብዙ ወጣቶች አሉ ሁሉም ለቁርባን፣ ለተክሊልና ለክህነት እይበቁ ይሆናል። ነገር ግን ለዚህ ሁሉ ግን የሚበቁ ወጣቶች መኖራቸው መዘንጋት የለበትም።

ጸጋ እግዚአብሔር በዕድሜ የሚሰጥ ቢሆን ኖሮ እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም «ከሴቶች መካከል ተለይታ የተባረከች» ለመሆን እንዴት ትችል ነበር? ነገር ጸጋ እግዚአብሔር በዕድሜ ባለመሆኑ «ምልዕተ ጸጋ» ለመሆን በቃች። ምንም እንኳን በዕድሜ ትንሽ ብላቴና ብትሆን መጽሐፈ መነኮሳት «ለብዕዕትኒ ማርያም ኢከልን ደቂቅናሃ ከመ ትኩን በሩክተ እም አንሰት» እንዳለ «ብዕዕት ማርያምን

በዕድሜ ትንሽ መሆኗ ከሴቶች መካከል ተለይታ ቡርክት ለመሆን አልከለከላትም» ፊል ክፍል4ተሰ47 በዚህም ምክንያት ድንግል ማርያም «ምክሐ ደናግል» ብቻ ሳይሆን «ኃይለ ወራሹት»ም ትባላለች። ድንግል ማርያም «ኃይለ ወራሹት» ናት ማለት ለወጣቶችም ሆነ ለአረጋዊያን የወጣትነታቸው ኃይል እርሷ ናት ማለት ነው። (መልክዕ ቁርባን)

እንዲሁም ወጣቶች በሚገባ ከኖሩ ከአረጋዊያን ተሸለው ሊገኙ ይችላሉ። ይህም «ወራሹትኒ እመኒ ሕፃናት እሙንቱ ወተጸምዱ ለሥርዓተ ንጽሕ ይኒይሱ ፈድፋደ እም አዕሩግ፤ ወጣቶች ምንም ታዳጊዎች ቢሆኑ ንጽሕናን ጠብቀው ከኖሩ ፈጽመው ከአረጋዊያን ይበልጣሉ» በማለት ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ በተናገረው ቃል ይታወቃል። ትንሽ ዘመን ኖሮ በብዙ ዘመን የሚገኝ ዕውቀትን ገንዘብ ያደረገ ብልህ ወጣት ብዙ ዘመን ኖሮ ዕውቀት በማጣት እንደ ሕፃን ከሚኖር ሽማግሌ እንደ ምን አይበልጥ?

ቅዱሳት መጻሕፍትም በዚህ ሐሳብ ተስማምተዋል። ጠቢቡ ሰሎሞን «ክብረ ርእሰ አኮ በብዝሃ መዋዕል፣ መከበር በዘመን ብዛት አይደለም» በማለት ሲናገር፣ ሲራክ ደግሞ «ሲበቱ ለብእሲ አእምሮቱ ይእቲ፣ የሰው ሽቦቱ ዕውቀቱ ናት» ብሏል። ጳድቁ ኢዮብም «አኮ ዘአብዝሃ ክራማተ ዘየአምራ ለጥበብ፣ ጥበብን የሚያውቃት ዕድሜ የጠገበ አይደለም» በማለት ተናግሯል። እነዚህ ጥቅሶች ሁሉ መብልጥ በሥራ እንጂ በዕድሜ አለመሆኑን የሚያስረዱ ናቸው።

አንዳንድ ወጣቶች በቤታቸው በዕድሜ ታላቅ ስለሆኑ ብቻ ታናናሾቻቸው እንዲንቀጠቀጡላቸው ይሻሉ። ይህ እጅግ የሚያስገርም ነው። መልካም ሽምግልና የሌለው ሰው ስለሸበተ ብቻ ማን ያከብረዋል? ሽበት የክብር ምልክት ብቻ ነው እንጂ በራሱ ማስከበር አይችልም። ዘውድ መድፋት፣ ዝናር መታጠቅ፣ ቅብዓ መንግሥት መቀባት ብቻ ንጉሥን አያስከብሩትም። አንተም ብትሆን እንዲህ የተሸለመን ንጉሥ የገዛ ባሪያዎቹ ዘውዱን እንደደፋ ሲያቃልሉትና ሲንቁት፣ እያሸጧቸው ሲጎትቱት ብታይ ታዝንለት ይሆናል እንጂ አታከብረውም። ምክንያቱም መከበር በክብር ምልክት ብቻ አይደለምና። ታዲያ አንተ የታላቅነትን ምልክት ይዘህ ብትጣላ፣ ብትሳደብ፣ ብትሰክር፣ ብታመነገር፣ ዲቃላ ብትወልድ፣ ገንዘብ አያያዝና ቤት አስተዳደር ባታውቅ ከዚህም በላይ ሰው ማክበርን ጨምሮ ምንም ዓይነት ፍቅርና ሃይማኖት ሳይኖርህ ክብርን መሻትህ እጅግ ያስገርማል።

ጥሩ ወጣትና ጥሩ ታላቅ መሆን ካልቻልክ የምታጣው ክብርን ብቻ አይደለም። ማንኛውም ኃላፊነትም አይሰጥህም። አንተ እንደ ዔላው ስትሆን እንደ ያዕቆብ ያለ ታናሽ ወንድምህ ብኩርናህን ይወስድና አንተ የሱን እጅ ስታይ ትኖራለህ። ከዚህም ጋር ታናናሾችህን የመቅጣትና የመገሰጽ መብት አይኖርህም። ሲሰኛ ሽማግሌ ወጣቶችን መገሰጽ እንደማይቻለበት አንተ ሕገ ወጥ ወጣት ሆነህ ታናናሾቹን ልቅጣ ብትል ማን ይሰማሃል። እንዳንተ ያለውን ሰው መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ሲል ይገሥጻል፡ «አንተ ግብዝ አስቀድመህ ከዓይኑም ምስሰውን አውጣ፡ ከዚያም በኋላ ከወንድምህ ዓይን ጉድፋን ታወጣ ዘንድ አጥርተህ ታያለህ።» ማቴ 7:5

አላረጀሁም ለማለት ነጭ ጉተናቸውን ቀለም እየቀሱ የሚያጠቁሩ አልያም «ሽበት የሆነብኝ ማር ነክቶኝ» ነው፤ ስብ ነክቶኝ ነው፤ በዘር ነው፤ ኑሮ አገላቀሉኝ ነው!» የሚሉ ተራ ምክንያቶችን በማቅረብ ልጅ ነኝ እንደሚሉ ሽማግሌዎች አንተም ምንም እንኳን የወጣት ቁመና ይዘህ ጎልማሳ ብትሆንም ነገረ ሥራህ ሁሉ የሕፃን ከሆነ «ገርጅፎ ነው እንጂ ገና ሕፃን ነው፤ አልበሰለም» መባልህ አይቀርምና እንደ አካልህ ሁሉ በሥራህና በዕውቀትህም ማደግ ይኖርብሃል። ከዚህ ወጥተህ ወጣትነትህን አታስንቀው።

አንድ ሽማግሌ ዕድሜ እያገዘውና ሥጋው ደክሞለት ሳለ ገና እንደ ወጣት ዘልዬ አልጠገብኩም ቢል ከቅጣት አያመልጥም። ስለ ስሕተቱም ምክንያት የለውም ማለትም ባለመብሰሌ ነው ወይም ሰውነቴ እንደ እሳት እየፈጀኝ ንጽሕናን ጠብቆ መኖር አልቻልኩም ለማለት አይችልም።

እንደዚሁም ሁሉ ወጣቶችም ሕገ ሊያፈርሱ የሚነቀፉበት ብዙ ነገር አለ። ሽማግሌ በፍቅረ ንዋይ ቢጠቃና ስስታም ቢሆን እርጅናው ስላመጣበት ድካም የሚረዳው ይሻልና ገንዘብ ካለኝ በገንዘቤ እጠራለሁ ብሎ ነው ይባላል። ወጣቶች የሚስገበገቡት ለምን ይሆን? እነርሱ ወጥተው ወርደው ራሳቸውን መርዳት ስለሚችሉ ወጣቶች በፍቅረ ንዋይ ቢያዙ ይነቀፋሉ። በዚህም ብቻ ሳይሆን ንጽሕናቸውን ባለመጠበቃቸው፣ በሰካራምነታቸው፣ በስንፍናቸውና በመሳሰሉት መጥፎ ሥራቸው ሁሉ ተጠያቂዎች ናቸው። ንጽሕናን ጠብቀን ለመኖር አንችልም እንዳይሉ ንጽሕናን ለመጠበቅ ያላቸውን አጋዥ ኃይል መመልከት በተገባቸው ነበር። ወጣቶች አረጋውያን የሌላቸው ኃይል ሥጋ ስላላቸው ፍትወትን ለማሸነፍ ሲሉ መጸም፤

መጽሐይ፣ መስገድና መጽሐፍ መመልከት ይችላሉ። ይህ ከፍትወት የሚጠበቁበት መሣሪያ የተሰጠው ለመነካት ብቻ አይደለም። ፍትወት ወዲህና ወዲያ ለሚያፍገመግማቸው ለወጣቶችም ጭምር ነው። ስለዚህ ወጣቶች የመጽሐይ፣ የመጽሐፍ፣ የመስገድና የመሳሰሉትን ክርስቲያናዊ ግዴታዎች የመፈጸም ኃላፊነት አለባቸው።

የወጣቶች ምኞት

የሰው ልጆች ከልጅነት ወደ ወጣትነት በሚሸጋገሩባቸው ወራትና ዓመታት አካላቸው እንደሚደረጅና አእምሮቸው እንደሚዳበር ሁሉ ምኞታቸውም በዓይነትና በመጠን እየሰፋና እየጨመረ ይሄዳል። ይህ የወጣቶች ምኞት በአመዛኙ ከመንፈሳዊነት ጋር የሚቃረንና ሥጋዊ በመሆኑ «እኩይ ፍትወት» ይባላል።

ከዚህም በተጨማሪ በጎልማሶችና በኮረዶች ላይ የሚከሠተውን ምኞት ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «አንተ ግን ከክፉ የጎልማስነት ምኞት ሽሽ» በማለት የክርስትና ልጁን ጢሞቴዎስን በመከረበት ጊዜ ይህንን የወጣትነት ምኞት «ክፉ የወጣትነት ምኞት» ብሎ ሲጠራው እናነባለን።

በእርግጥ በወጣትነት ዘመን የሚገኝ ምኞት እጅግ ክፉ ነው። ወጣትነት የሚሠራበት ዘመን እንጂ የሚመኙበት ዘመን አይደለምና። በተጨማሪም በዚህ ዘመን የሚከሠት ምኞት በወጣቶች አእምሮ ክፉነቱ ሊደረሰበት የማይችልና አታላይ ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብ «ሰው ራሱ በግዛ ምኞቱ ሲሳብና ሲታለል ይፈታናል።» በማለት እንደተናገረው በወጣትነት ዘመን የሚገኝ ምኞት ከመጠን በላይ ወደ ጥፋት የሚሰብ፣ የሚገብትና «የሚያታልል» ነው።

በተለይም «በግዛ ምኞቱ ሲሳብ» የሚለው ቃል ምኞት ከፍተኛ ጉልበት እንዳለው ይጠቁማል። በወጣትነት ዘመን ምንም እንኳን የበለለ ቢሆን ከዚያ የሚበረታው ግን ምኞት ነው። በወጣቶች ላይ ከዕውቀታቸው ይልቅ ምኞታቸው መበርታቱን ለማስረዳት ወጣትነት «በዘመነ ኦሪት» ይመስላል።

ኦሪት ከመሠራቷ በፊት ያለው ዘመን የሕገ ልቡና ዘመን ይባላል። በዘመኑ ምንም ሕግና ሥርዓት ባለመኖሩ ሰው በልቡናው እንደ መሰለው ይኖር ነበር። እንዲሁም ሁሉ ሕፃናት በልቡናቸው እንዳሰቡት ስለሚኖሩ በሕገ ልቡና የሚኖሩ ሰዎችን ይመስላሉ። በዘመነ ኦሪት ደግሞ በመስፍኑ መሴ አማካኝነት ለእስራኤላውያን ሕግ ተሰጠ። ዘመኑም ዘመነ ኦሪት ተባለ። ሕገ ኦሪት በዘመኗ ክፉና ደግን ለመለየት አስቸላላች። እኛዚሁም ሁሉ ወጣትነት ከሕፃንነት ዘመን ይልቅ ክፉና ደግን ለመለየት የሚቻልበት ዕድሜ በመሆኑ በዘመነ ኦሪት ይመስላል። ሆኖም ምንም ዕውቀት ቢገኝ በዘመነ ኦሪት የሰው ባሕርይ በኃጢአት የጉሰቆለ ስለ ነበር ሕጉን ፈጽሞ ለመጽደቅ አልተቻለም ነበር። በተመሳሳይ መልኩ ወጣቶች ዕውቀታቸው እየጨመረ ቢመጣም ምኞታቸውም የዛኑ ያህል ስለሚበረታና ስለሚሰባቸው ዕውቀታቸውን ተጠቅመው የሚያጸድቃቸውን ጉዳና ለመከተል ይቸገራሉ። ቅዱስ ጳውሎስ «በብልቶቼ ውስጥ ያለው ይህ የኅጢአት ሕግ (ምኞት) ወደ እርሱ ማረከኝ ተበረታታብኝ።» ሮሜ 7፡23 በማለት የተናገረው በወጣቶች ዘንድ ምኞት ምን ያህል ወጥመድ እንደሆነ ሲገልጽ ነው።

ቅዱስ አባ ሕርያቆስም ስለ አመቢታችን ስለ ቅድስት ድንግል ማርያም አስተዳደግ በተናገረበት የቅዱስ መጽሐፍ እንዳህ ብሏል «እኮ ድንግል ወራሹት ስፋጣን ዘናዘኩኪ አላ መላክክተ ሰማይ ሐወጸኪ፤ ድንግል ሆይ የሚያታልሉ ጉልማሶች ያረጋጉሽ አይደለሽም። የሰማይ

ሕይወተ ወራሹት

መላእክት ኅቦችሽ እንጂ» ይህ አገላለጽ ወጣቶች በወጣትነት ምኞት እንደሚታሰሉ ከመግለጽም ባሻገር እነርሱ በምኞታቸው ተሸንግለው ሌላውን ለማታለል እንደሚያባብሉ ይናገራል። እመቤታችን ግን በሰማይ መላእክት ተገብዮች እንጂ በሚያታልሉ ጉልማሶች አልተጽናናችም።

«ምኞት» በውስጣችን እንዲኖርና እንዲያድግልን የምንከባከበው ነገር መሆን የለበትም። ምኞት ተስፋ አይደለምና። ኃጢአተኛ ሰው ምኞት ያበዛል። «ኃጢአ ቀኑን ሙሉ ይመኛል።» በማለት ጠቢቡ ሰሎሞን የተናገረው ለዚህ ነው። ምኞት ተጭኖን እንዳንሞት ምኞታችንን መወሰን ጥረትን ግን ማብዛት መልካም ነው።

«ምኞት» አስደላችና ጣፋጭ ነገር ትመስል ይሆናል እውነቱ ግን እንዲህ አይደለም። ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ ስለ ምኞት እንዲህ ይላል፡- «እስመ ፍትወት አኮ ጣዕም ይእቲ አላ ስሕተት ወዳገዕ» ይህም «ምኞት ስሕተትና ውድቀት ናት እንጂ ጣፋጭ አይደለችም።» ማለት ነው። ምኞትን ማብዛት ልፋትን ወይም ተስፋ መቁረጥን ማብዛት ነው። ምክንያቱም ምኞትን ለማሳካት ብዙ መድከም ከማስፈለጉም በላይ ብዙ ምኞት ካልተሳካ የሚያስከትለው ተስፋ መቁረጥም እንደዚሁ ብዙ ይሆናል።

ብዙ ወጣቶች የሚመኙት ጉዳት የሚያስከትልባቸውንና ከጥቂት ጊዜ በኋላም በብርቱ የሚያስቀጣቸውን ነገር ነው። ከሁሉ የሚደንቀው ደግሞ ጓጉተው ይፈልጉት እንጂ ሲያገኙት ወዲያው የሚሰለቹት ወይም የሚጸጸቱበት መሆኑ ነው። አሁን ሀብታም ከመሆን በላይ ምንም የምፈልገው ነገር የለም ትላለህ። ሀብታም ስትሆን ግን ይህ ከንቱ እንደሆነና ሌላ የሚቀርብ ብዙ ነገር እንዳለ ይሰማሃል። ይህ የሚሆነው ሁሉንም ነገር የተሟላና ፍጹም

የወጣቶች ሕይወት

የሚያደርገው የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር በመሆኑ ነው። ፈጣሪን ሳይጠጉ ምንም ነገር በቂና አርዚ መሆን አይችልም። ስለዚህ መመኘትና ለማግኘት መጣር ብቻ ሳይሆን አስቀድመህ ፈጣሪህን መጠጋት ይኖርብሃል።

በወጣትነት የሚከሰት ምኞት አንድ ብቻ አይደለም። ወጣቶች ሁሉም ያምራቸዋል። ከዚህ የተነሣ በአንድ ነገር ላይ መርጋትና መጽናት አይሆንላቸውም። ተምሮ በማዕርግ መመረቅ፣ አጭቶ ማግባት፣ ሀብታም ነጋዴ መሆን፣ ትልቅ ባለሥልጣን መሆን ጊዜ ሰጥተን በተራ ብንኖርባቸው ጊዜ ጠብቀው ይሳካሉ። እነዚህን ነገሮች በአንድ ጊዜ ለማሳካት ብንጥር ይሳካሉ?? አበው «ሁለት የወደደ አንዱን ሳያገኝ ሄደ» እንደሚሉት ይሆንና አንዱም ሳይሳካልን ይችላል። ስለዚህ ወጣቶች አንድን ነገር መጀመር ሳይሆን በእርጋታ ሆኖ እስከ መጨረሻ መፈጸም እንደሚኖርባቸው ማወቅ አለባቸው።

ከነዚህም ሌላ ወጣቶች ምኞቶቻቸው ብዙ ከመሆናቸው የተነሣ ሁለት የማይጣጣሙ ነገሮችን በአንድ ላይ የሚመኙበት ጊዜ አለ። ሙሽራ ሲያዩ ማግባትንና መውለድን ይመኙና በዚያው ጊዜ ደግሞ ልቡናቸው በመንፈሳዊ ነገር ተክቶ መመንክ ስና መመነንን የሚመኝ ብት ጊዜ አለ። ታዲያ እነዚህን ሁለት የሚጸረሩ ፍላጎቶች በአንድ ሰው ሕይወት ውስጥ እንዴት ማስኬድ ይቻላል። ይህ መታወክ ነው። እንዲህ ያለ ነገር ሲከሰት ወጣት ከመሆናችን የተነሣ እሳታዊና ነፋሳዊ ባሕሪያችን እየተሟገቱ ፈተና ላይ መውደቃችንን ተረድተን ብንታገሥ እንዲህ ያለ ፈተና ከጊዜ ብዛት ራሱ ይርቃል።

በማቴዎስ ወንጌል «ዘናብም ወረደ ጉርፍኝም መጣ ነፋስም ነፈሰ ያንንም ቤት ገፋው በዓለት ላይም ስለ ተመወረተ አልወደቀም» ማቴ7:25 ተብሎ የተጻፈው ኃይለ ቃል ሲተረጎም «ቤት» የተባለው

ሕይወት ወራሽነት

የወጣት ሕይወት ነው። «ነፋስ ነፈሰ» ማለት የአጋንንት ፈተና በወጣቱ ላይ ተነሣበትና ከሴት ርቆ ገጽሕናውን ጠብቆ እንደ እንጦንስና እንደ መቃርስ ለመኖር እንዲመኝ አደረገው ማለት ነው ይለናል። «ዝናብም ወረደ» ማለት ደሞሞ ያንኑ ወጣት እንደ እንጦንስና እንደ መቃርስ መኖር አይቻለኝም ባይሆን እንደ ኢዮብና እንደ አብርሃም አግብቼ ልጆች ወልጄ በሕግ ጸንቼ ልኑር አሰኘው ማለት ሲሆን «ጎርፍም ጉረፈ» ማለት ደግሞ በመጨረሻ ተስፋ በመቁረጥ ሁሉንም አልቸልም እስኪል ድረስ አደረሰው ማለት ነው። ለመመነንም ሆነ ለማግባት መመኘት መልካም ነገር ሆኖ ሳለ በማይሆን ጊዜና በስሜታዊነት የሚወሰን ግን አይደለም። ወጣቶችን እንዲህ ያለ መንፈሳዊ የሚመስል የሰይጣን ፈተና ሊያውካቸው ስለሚችል በግብታዊነት ከመወሰን ይልቅ በምክረ ካህን በፈቃደ ካህን መኖር ይኖርባቸዋል። ያ ቤት ነፋስ ነፍሶበት ጉርፍ ጉርፎበትና ዝናብ ዘንቦበት አልወደቀም። ምክንያቱም «በዓለት ላይ» ስለ ተመሠረተ ነው። ዝናብ፣ ጉርፍና ነፋስ ምን ዓይነት ትርጓሜ እንዳላቸው ከላይ ተብራርቷል። «ዓለት» የተባለ ግን የእግዚአብሔር ቃል ነው። ስለዚህ ወጣቶች በቤት የተመለሰ ሕይወታቸው እንዳይናጋና እንዳይፈርስ ኑሮአቸውን መመሥርት ያለባቸው በምክረ ካህን በፈቃድ ካህን ላይ ነው። ካህናት ወጣቶችን የሚመክሩበት የእግዚአብሔር ቃል እውነተኛ የ«መሠረት ድንጋይ» ነውና።

ወጣቶች ከፈቀዱ በእግዚአብሔር ቃል ላይ መመሥረት ብቻ ሳይሆን ቃሉ ከውስጣቸው እንዳይጠፋ ማድረግ ይችላሉ። ምክንያቱም ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስ «የእግዚአብሔርም ቃል በእናንተ ስለሚኖር» በማለት የተናገረው ከአረጋውያንና ከባልቲቶች ይልቅ የእግዚአብሔርን ቃል በልቡና መያዝ ለወታቶች የሚቻል ነገር ስለሆነ ነው። 1ዮሐ2፡14

ወጣቶችና ያረቻቸው (ፈተናዎቻቸው)

በቤተ ክርስቲያን መንፈሳዊ አስተምህሮ መሠረት ምዕመናን በአምስት መደብ ይመደባሉ። ይህም መደብ «የታ ምእመናን» ይባላል። አምስቱ የታ ምእመናን የሚባሉት ካህናት፣ መነኮሳት፣ አዕሩግ (አረጋዊያን)፣ ወራዙት (ወንድ ወጣቶች)፣ እና አንሴት (ሴት ወጣቶች) ናቸው።

አምስቱም የታ ምእመናን በየራሳቸው የሚቸገሩበት ዓቢይ ፈተና አለ። «የር» በመባል የሚታወቀው ይህ ዓቢይ ፈተና ነው። የካህናት የራቸው ትዝግርት (ትዕቢት) ነው። የመነኮሳት የር ስስት ሲሆን የአረጋውያን ደግሞ የራቸው ፍቅረ ንዋይ ነው። ቀሪዎቹ ወጣት ወንዶች ሲሆኑ ዐቢይ የራቸውም ዝሙት ነው። የወጣት ሴቶች ዓቢይ የር ደግሞ ትውዝፍት(የምንዝር ጌጥን መውደድ) ነው። (ዮሐ 5፡4 ትርጓሜ)

ይህን ማለት ግን ዋና ዋና ፈተናቸውን አንጓሎ ለመናገር ነው እንጂ እያንዳንዱ የታ ምእመናን የሚፈተነው በአንድ ነገር ብቻ ነው ማለት አይደለም። «ሰውነቱ በደዌ የተጠቃን ሰው ጉንፋን እንኳን እንደሚያልበት» እንዲሁ በዋና ፈተናው ድል የተደረገ ምእመናን ሌሎች ጥቃቅን ፈተናዎች ይረባረቡበታል። ነገር ግን ዋናውን የሩን ድል ካደረገ የሚመጡበትን ሌሎች ፈተናዎች በቀላሉ ድል ለማድረግ ይቻላቸዋል።

ወጣቶች ልዩ ልዩ ዖር (ፈተና) እንዳለባቸው ነገር ግን ዕድሜያቸው እየገፋ በመጣ ቁጥር ወጣትነታቸው ሲያልፍ የወጣትነት ፈተናቸውም አብሮ እንደሚያልፍ ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ እንዲህ ሲል ተናግሯል። «ወከመ ሥጋ ሶበ ይረከቦ ሕማመ ፈጽንት ወካልዕ ደዌያት ይደክም። ወለአመኒ ጥቀ ጽኑዕ ውእቱ ወእመሰ ድኅነ እምደዌሁ ይገብእ ኀቤሁ ኃይሉ ወከማሁ ነፍሱኒ ትደዌ በዘመነ ውርዛዌ እስመ ባቲ ፍቅረ ትዕቢት ወተድላ ወተዋስቦ። ወዘይመስሎ ለዝንቱ ጣዕመ ፍትወታት ወእመሰ መጽእ ጊዜ ርስእን ይሴስል ሕማም እምኩለንታሁ።» ይህ ንባብ ወደ አማርኛ ሲመለስ «ሥጋን ንዳድ ሌላም ልዩ ልዩ ደዌ በያዘው ጊዜ ምንም ብርቱ ቢሆን እንደሚደክምና ከበሽታው በዳነ ጊዜ ግን ኃይሉ እንደሚመለስለት እንደዚሁ ነፍሱም በወጣትነት ወራት በደዌ ኃጢአት ትያዛለች። ትዕቢተኛነት፣ ሥጋዬ ይድላው ማለት፣ በጾታ መፈላለግና ይህን የመሳሰለ ብዙ የምኞት ጣዕም ያድርበታል። የእርጅና ወራት በደረሰ ጊዜ ግን ፈቃደ ሥጋ ፈጽሞ ከሰውነቱ ይርቃል።» ማለት ነው። ዮሐ.አፈ.ተግ.7

ምዕራፍ ሦስት

የዐፍላ ጉልምስና ምልክቶች

ዐፍላ የጉርምስና ወቅት የጉልምስናን የመጀመሪያ ወቅት ይሸፍናል። ጉልምስናና ጉርምስና የሚሉት ቃላት አንድ ናቸው። የዘይቤ እንጂ የምስጢር ልዩነት የላቸውም። ይህ ወቅት በየታ የመብሰል ምልክቶች የሚታዩበት ዕድሜ ነው። ከላይ እንደተጠቀሰው ጉልምስና የሚጀምርበት ዕድሜ እንደየሰጪ ሁኔታ ከፍና ዝቅ ሊል ስለሚችል የኔ ፈጥኗል የኔ ደግሞ ዘግይቷል በማለት ሊጨነቁበት የሚገባ አይደለም። የሆነው ሆኖ አንድ ሰው በጉልምስና ወቅት ሊከሠቱ ከሚችሉ የአካል ለውጦች ጋር ተያይዘው የሚከሠቱ ሌሎች ለውጦችን በሚገባ ሊያውቃቸውና ሊጠብቃቸው ይገባዋል። እነዚህም ለውጦች በአጭሩ ከዚህ በታች ተዘርዝረዋል።

በጉልምስና ወቅት ከሚከሠቱ የአጥንቶች ዕድገትና የጡንቻዎች መለጠጥ የተነሣ በወጣቶች ላይ የመፍዘዝና የቅንብር ጉድለቶች ይስተዋላሉ። በዚህ ምክንያት ለአደጋ መጋለጥ እንዳይኖር ተጨማሪ ጥንቃቄ ቢያስፈልግም ይህ ዓይነቱ የመቅዘዝና ቅስስ የማለት ሁኔታ ጊዜውን ጠብቆ ያልፋልና የሚያሳስብ ጉዳይ አይደለም። ወጣቶች በብዙኀን ዘንድ የሚታወቁበት ገጽታ ንቁነትና ቀልጣፋነት ቢሆንም በአፍላ የጉልምስና ወቅት መፍዘዝና ቅስስ የማለት ሁኔታ መከሰቱን ማወቅ ለሚያሳዩት ባሕርይና ያልተለመደ እንቅስቃሴ ሌላ ትርጓሜ ከመስጠት አንድንቁጠብ ይረዳል።

ሕይወት ወራዙት

በዐፍላ ጉርምስና ወቅት ፈጣን ዕድገት ከሚያሳዩና ከሚለጠጡ የሰውነት ክፍሎች መካከል የድምፅ ጅማቶች ስለሚገኙበት አንዳንድ ጊዜ ሳይታሰብ «ቀጭኑ» ድምፅ ማውጣትና የድምፅ መጎርጎን እንደ ጉርምስና ምልክት ይታያሉ። የአዳም ፍሬ በመባል የሚታወቀው «ማንቁርትም» ማደግና መታየት የሚጀምረውም በዚህ ጊዜ ነው።

ከዚህም ሌላ ብዙ ወንዶች ብጉር የሚያበጉሩ ሲሆን፤ በብብት፤ በደረትና በብሽሽት (በአባል ዘርዕ) አካባቢ ፀጉር ማብቀል ይጀምራሉ። እንደዚሁም ክራስ እስከ ጽሕም በግራና በቀኝ የሚወርድ ለጊዜው ለስለስ ያለና ስስ ጠጉር ወይም ሪዝ ማቆጥቆጥ ይጀምራል። ይህንን ጽሕም (ሪዝ) መከርከምና መቀነስ እንጂ ሌት እስኪመስሉ ድረስ ሙሉ በሙሉ ልጭት አድርጎ ማንግት የሚገባ አይደለም። ይህን ብተመለከተ ፍትሐ ነገሥት መንፈሳዊና ዲድስቅልያ የተሰኙ ጽሕፈት እንዲህ ብለዋል። «ወባሕቱ ኢመፍትው ለነ ንላጺ ጽሕመነ ወኢንወልጥ ፍጥረተ ብእሲ ውስተ ካልዕ ግዕዝ - ነገር ግን ጽሕማችንን ልንላጭ የወንድነት መልካችንን ወደ ሌላ ማለትም ሌት ወደ መምሰል እንለውጥ ዘንድ አይገባንም።» ማለት ነው። ዲድአን.1፤ ፍት.መን.አ.2.11 የጉልምስና ምልክት የሆነው የዚህ ጠጉር ብዛት ከሰው ሰው ይለያያል። ሆኖም ምን ያህል «ወንድ» መሆንን አመልካች አይደለም። ሌሎች የዐፍላ ጉርምስና ምልክቶች ደግሞ የሰውነት ጠረን መለወጥ፤ የዘር ፍሰት ወይም ሕልመ ሌሊት ማየት መጀመር ናቸው።

«ሕልመ ሌሊት» ምንድር ነው?

በዐፍላ የጉልምስና ወቅት አባል ዘርዕ ወደ ሙሉ የዕድገት ደረጃ መድረስ ብቻ ሳይሆን መሥራትም ይጀምራል። በዚህ ጊዜ ከንዑስ መሌሊት (ንፍረተ አካል) ዘርዓ ብእሲ የሚባል የአፍንጫ

የወጣቶች ሕይወት

ዛሕል (ንፍጥ) የሚመስል ፈሳሽ ነገር ይወጣል። ወንድና ሴት ግንኙነት በሚያደርጉበት ጊዜ ወደ ሴቲቱ «ማላፀን በመግባት ፅንሰ እንዲፈጠር የሚያደርገው ይህ ፈሳሽ ንጥረ ነገር ነው።

የወንድ ወጣቶች ሰውነት ይነስም ይብዛ በየጊዜው ከላይ «ዘርዓ ብእሲ» ወይም «የወንድ ዘር» ተብሎ የተጠቀሰውን ፈሳሽ ንጥረ ነገር ያስወጣል። ለዘር የበቁ ወጣቶች ዘር የሚከፍሉት ወይም የሚወጣቸው በልዩ ልዩ መንገድ ሲሆን አብዛኛውን ጊዜ ግን ተኝተው ላለ በጠለቀ እንቅልፍ ሆነው ሕልም በሚያልሙበት ወቅት ነው። ይህ ሲሆን እንደ ጤናማ የተፈጥሮ ሂደት ይቆጠራል። የዚህ ዓይነቱን ሕልም መጽሐፈ መነኮሳት በአንድ ስፍራ «ሕልመ ጽምረት» በሌላ ቦታ ደግሞ «መስቆርርት ሕልም» ሲለው ይገኛል። ሕልሙን ያየው ሰው ደግሞ «ዝንየት መታኝ» ወይም «ሕልመ ሌሊት» አገኘኝ ይላል። ይህ በቤተ ክርስቲያን ልጆች ዘንድ የተለመደና በቀላሉ የሚያግባባ የቃል አጠቃቀም ነው።

ወደ አቅመ አዳም እየደረሱ ባሉ ልጆች ላይ ይህ «የዘር ፍሰት» ባልጠበቁት ጊዜ ሲከሰት በጣም ሊረብሻቸው ይችላል። ይልቁኑም ልጆቹ ከዚህ አስቀድሞ ስለ ጉዳዩ በተለያየ መንገድ በቂ ግንዛቤ ያላገኙ ከሆኑ መረባሻቸው በእጅጉ ይጨምራል። እነዚህ ታዳጊዎች እንዳይረብሹና ስለ ጉዳዩ የተሳሳተ ሐሳብ ይዘው እንዳያድጉ ለነገሩ በቂ ግንዛቤ እንዲያገኙ ከማድረግ ጋራ እንደ አስደሳች ተግባር በመውሰድ እያወቁ ዘራቸውን በራሳቸው እጅ ማፍሰስ እንዳይጀምሩ የነአውናንን በዚህ ተግባራቸው መቀጠል እየጠቀሱ ኃጢአትነቱን አጥብቆ ማስረዳት ያስፈልጋል።

መጽሐፍ ቅዱስ ስለ «ዘር መውጣት» እና በአጠቃላይ «ፈሳሽ ነገር» ስላለበት ሰው በዝርዝር ይናገራል። ዘላ.15፤ 16፤ 15፤ 1-33

ይህንን ጨምሮ የወንድ ዘርን የሚመለከት ተሳታፊ የያዘ መንፈሳዊ መጻሕፍቶችን ማንበብ ለወጣቶች የተሻለ ግንዛቤ ይሰጣቸዋል። ይህን በመሳሰሉ የታዊ ጉዳዮች ላይ ወጣቶች ጥያቄ ሲኖራቸው ከማን ጋር መወያየት የተሻለ እንደሚሆን ሊለዩ ይገባል። ልጆች የሚጓዙበት ተፈጥሮአዊ የሕይወት ጉዳዩ በሙሉ ጤናማ ወላጆች የተጓዙበት ስለሆነና ሌሎችም ብዙ ተሞክሮዎች ስላሏቸው ለልጆች የታዊ ችግር ጉዳት የሌለበት የመፍትሔ ሐሳብ ማቅረብ ይችላሉ። ካህናትና መምህራን ቤተ ክርስቲያንንም ማማከር ለወጣቶች መንፈሳዊውን ሥርዓት እንዲያውቁ ይረዳቸዋል። እኩዮችንና ሌሎች ወጣቶችን ወይም የእግዚአብሔርን ቅዱስ ቃል መሠረት ያላደረጉ ጽሑፎችን መስማትና ማንበብ ጥቂት እውነትና ብዙ የፈጠራ ወሬ ያለበትን የተሳሳተ መረጃ በመስጠት ወጣቶችን ወደ ተሳሳተ አቅጣጫ ሊመሯቸው ይችላሉና ሊጠነቀቁባቸው ይገባል።

«ሕልመ ሌሊት» ኃጢአት ነውን?

በጠለቀ እንቅልፍ ላይ ሳሉ የሚከሰት ሕልመ ሌሊትን እንደ ኃጢአት እንዲቆጠርና እንዳይቆጠር የሚያደርጉ የተለያዩ ሁኔታዎች አሉ። ስለዚህ ሕልመ ሌሊትን በጥቅሉ ኃጢአት ነው ወይም አይደለም ማለት አይቻልም። ነገር ግን እንደ ኃጢአት እንዲቆጠር የሚያደርጉ ሁኔታዎችን በመጠኑ መዘርዘር ይቻላል።

ሀ. አጋንንት የሰው ልጆችን በልዩ ልዩ መንገድ ክፉኛ ይሞኝታቸዋል። የሰው ልጆች ሲያንቀላፉ አጋንንት ግን ለቅጽበት እንኳን አያሸልቡም። ያንቀላፋውን ሰው እስኪነቃ ድረስ እንኳን አይጠብቁትም። አጋንንት የሰውን ልጅ በተኛበት ክፉ ክፉ ሕልም በማሳየት ይፈትነታል። አንድ ጊዜ የተራቆተ የሴት ገላ፣ በሌላ ጊዜ ደግሞ እንደ ወንድና ሴት አለሌና ባዝራ እየሆኑ ሲጨዋውቱና

ሲደራረጉ በምትሐት ያሳዩታል። በዚህ ጊዜ እርሱም በዝሙት ሐሳብ ይሳብና በሕልሙ ዝሙት ሲፈጽም ያድራል። በዚህ መልኩ የተከሠተ ሕልመ ሌሊት «ጸዋግ» ወይም «ኅሡም» ሕልም ይባላል። ክፉ ወይም ጥፋ ሕልም ማለት ነው። በዚህ መልኩ አጋንንት ሰውን እንደሚሞገጉ በመጽሐፈ መነኮሳት እንዲህ ተጽፏል። «ይትቃተልዎ ሰይጣናት በመዓልት በሕሊናት እኩያት ወበሌሊት በአሕላማት ኅሡማት» በአማርኛ «ሰይጣናት የሰውን ልጅ ቀን ቀን ክፉ ሐሳብ በማሳሰብና በማሠራት በሌሊት ደግሞ ዝሙት የሞላበት አስጸያፊ ሕልም በማሳየት ይሞገጋል» ማለት ነው።

በዚህ መልኩ ሰይጣናት ያቀረቡለትን ረቂቅ ፈተና ከመቃወም ይልቅ ደስ እያለው የሚያጣጥም ማለትም ከመጸጸትና ከመቆጩት ይልቅ በደስታ ስለ ዝሙት የሚያሰላስል፣ የሚዳራ፣ የሚሳለል፣ ወደ ዝሙት ከሚያመሩ ማናቸውም ነገሮች የማይሸሽ ሰው እነዚህ ነቅቶ ሳለ ያልተቃወማቸውን ተግባራት በሕልሙ በሚፈጽማቸው ጊዜ በተግባር እንደፈጸማቸው ያህል ኃጢአት ሆነው ይቆጠሩበታል። ይህን የሚያስረዳ እንዲህ የሚል የመጻሕፍት ቃል ይገኛል። «በይትቁበል በመዓልት ስሕተታተ ፍትወት ውስተ ልቡ ወኢይከሥታ ወለዝንቱ ሕሊናቲሁ ወአሕላማቲሁ ወፍትወታቲሁ ርኩሰት ትትሐሰብ ሎቱ ኃጢአተ» ይህም «በቀን ነቅቶ ሳለ ኃጢአትን ወዶ የሚቀበልና ገልጾ የማይናዘዛት ለዚያ ሰው የረከሰች ሐሳቡ፣ ሕልሙ ኃጢአት ሆኖ ትቆጠርበታለች።» ማለት ነው።

በተጨማሪም «ወኢይጸሙ ውስተ ንስሐ ወኢያጎሥሥ እም እግዚአብሔር ሥርየተ አበሳቲሁ ዘቀዳሚ ወለዝንቱ አሕላማቲሁ መስቆርርት ትትሐሰብ ሎቱ ኃጢአተ።» ወደ አማርኛ ሲመለስ «በንሥሐ ሥራ የማይደክም (ንስሐ የማይገባ)፣ በቀደመው ኃጢአቱ እግዚአብሔርን ይቅር በለኝ የማይለው ለዚያ ሰው የሚያጸይፉ

ሕልሞች ፊት በደረሰው ይቆጠሩበታል።» ማለት ሲሆን ይህ የሆነበት ምክንያት ሰውዬው የነዚህ ሥራዎች ተቃዋሚ ባለመሆኑ ነው። ይህም ንስሐ ባለመግባቱ ይታወቃል። እነዚህን ኃጢአቶች የማይቃወም ሰው ደጋፊ ስለሆነ በነዚህ ኃጢአቶች ለምን እጠየቃለሁ ለማለት አይቻልም።

ስሥራ ብዛት ሕልም እንደሚታይ ጠቢቡ ሰላሞን «ሕልም በሥራ ብዛት ይታያል» በማለት የተናገረው ቃል ያስረዳል። መክ5፥3 እንደዚሁም ሁሉ ከምኞት ብዛትም ሕልም ሊከሰት ይችላል። ክፉ ምኞት በሕልምም ቢሆን ማርከሱ አይቀርም። ሐዋርያው ይሁዳ «አያለሙ ሥጋቸውን ያረክሳሉ» በማለት የጻፈው መልእክት እዚህ ቦታ ላይ ሊጠቀስ ይችላል። ይሁዳ 1፥(ቀ8) እንደሚታወቀው ነፍስ እንደ ሥጋ አትተኛም እንቅልፍም በእርሷ ዘንድ የለም። ስለዚህ ነፍስ በእንቅልፍ ልቤ ነው በማለት ማመካከል አትችልም። ነፍስ በረከሠ ሕልም ምክንያት ከተጠየቀነት ነፃ መሆን የምትችለው ሥጋ ከእንቅልፍ ውጭ በሚሆንበት ጊዜ ተግባረ ዝሙትን በመቃወምና በመጥላት ከእግዚአብሔር ጋር መሆኗን ስታስመሰክር ብቻ ነው።

ሌላው ሕልሙ ሌሊትን እንደ ኃጢአት የሚያስቆጥረው ሁኔታ አብዝቶ መምገብ ነው። ጾም ለጽድቅ ሥራ ሁሉ መሠረት እንደሆነ እንደዚሁ አብዝቶ መመገብም የኃጢአት ሁሉ መሠረት ነው። «እኛም ጉልበትን ያጠነክራል» ተብሏልና። ሰው ሁሉ ለቁመተ ሥጋ ያህል መመገብ ያሻዋል። መዝ103፥15 ሆኖም ለልዩ ልዩ የምግብ ዓይነቶች መጥምጃትና ከዚያም አልፎ አብዝቶ መመገብ ነፍስን ለሥጋ ማስዝግት ነው። ይህ ደግሞ ገዥዋን ተገዥ ማድረግ በመሆኑ ግፍ ነው። ሊቀ ጳጳስ ለዐቃቤት እንደመግባት ያህል ነውና።

ለሥጋ መግባት የሚያሻውንም ሁሉ ጥሮ ግሮ ማቅረብ የዝ ሰውነትን ማምለክ ነው። ሐዋርያው «ሆዳቸው አምላካቸው ነው።» በማለት የተናገረው «እንብላ እንጠባ ነገ እንሞታለን» በማለት ከሞት ቢኋላ ተከትሎ የሚመጣባቸውን ወቅሳና ፍርድ ትላ ላሉ ሰዎች ነው። በአዳምና በሐዋን ሊነገር የማይችል ውርደትና ጉስቁልና ያመጣባቸው ለሆዳቸው መግባታቸው ወይም ለመብል መሳሳታቸው መሆኑ ከማንም የተሰወረ አይደለም። ፊልጶ3፥19፣ 1ቆሮ15፥32፣ ዘፍ3፥1-24

ወጣቶች ይልቁኑም በዝሙት ሥራና ሐሳብ በእጅጉ የሚፈተኑ ሰዎች በሚገባ መጾም አለባቸው። በሰውነት ላይ የዝሙት ያር ጸንቶ ሳለ አብዝቶ መመገብ የሚቃጠል ክርን ሰም እንደ መመገብ (መቀባት) ነው። ሰም ክፍን የበለጠ እንደሚያቀጣጥለው አብዝቶ መመገብም የዝሙት ፍላጎትን የበለጠ እንዲበረታ ያደርገዋል። መጽሐፈ መነኮሳትም ይህን ሲገልጽ «መብዝን መባልዕትኒ ምስለ ኃይለ ውርዝውና ያስተዳልው ምጽአተ ሕማማት በኃይል፡ አብዝቶ መመገብ ከወጣትነት ጋር የኃጢአት ሐሳብን በግድ እንዲመጣ ያደርጋል» ይላል። (ማር ይስ አፃ.20 ምዕ.1)

አብዝቶ መመገብና ለመብል መሳሳት የኃጢአት ምንጭ ከመሆናቸው ባሻገር በራሳቸው ኃጢአት ሆነው ይቆጠራሉ። የሰዶም ኃጢአት አብዝቶ መመገብና ጠግቦ መብላት እንደ ነበር መጽሐፍ ቅዱስ ሲናገር፡- «እነሆ የእኅትሽ የሰዶም ኃጢአት ይህ ነበረ፡ ትዕቢት፡ እንጀራን መጥገብ፡ መዝለልና ሥራ መፍታት በእርስዋና በሰቶች ልጆቿ ነበረ።» ይላል። «እንጀራን መጥገብ» ኃጢአት መባልን ተመልከትክን? ሕዝ16፥49 ስለዚህ በልክ ተመገብ እንጂ ለስህተት አትሸነፍ።

ሳይጠነቀቅ ቀርቶ አብዝቶ ከመመገቡ የተነሣ ሕልመ ሌሊት ያገኘው ሰው እንደ ኃጢአት ይታሰብበታል። ምክንያቱም አብዝቶ መመገብ ኃጢአትን እንደሚወልድ እያወቀ ችላ ብሎ በመመገቡ ነው። መጽሐፈ መነኮሳት አብዝቶ ከመመገብ የተነሣ ሕልመ ሌሊት ስለሚከሰትበት ሰው እንዲህ በማለት ይተርካል። «ወመንጸፈ ኅርትምናሁሰ ወልብሱ ወትፍግዕተ ሥጋሁ ኩለንታሁ ርሱሕ። በእንተ ብዝኅ ውኒዝ ርኩስ ዘይውኅዝ እም ሥጋሁ ከመ ዐይነ ማይ አኮ በሌሊት ባሕቲቱ ዘይመጽእ ዝንቱ እስመ ሥጋ ያውኅዝ ወትረ ወያረኩሶ ለሕሊና» ወደ አማርኛ ሲመለስ «ከሰውነቱ እንደ ምንጭ የሚነቃ ርኩስ ዘር በዝቶ ስለ ፈሰሰ ኅስቋላ ምንጭ፣ ልብሱ፣ በዝሙት ደስ የተሰኘ ሥጋው ሁለንተናው የረከሰ ነው። ሥጋ ሁልጊዜ ያነቃዋልና ዘሩ የሚፈሰው በሌሊት ብቻ አይደለም። ሕሊናውንም ያረክስዋል» ማለት ነው። ይህም ለምግብ ከመሳሳትና አብዝቶ ከመመገብ የተነሣ የሚመጣ ሕልመ ሌሊት እንዴት ሰውን እንደሚያረክስና ኃጢአት ሆኖ እንደሚቆጠርበት ያስረዳል። ማር.ደሴ. አን.20 ምዕ.2

አንድ ሰው በንቁ ልቡና ሳለ ወደ ኃጢአት የሚያመሩትን ነገሮች ተግባራዊ እየተቃወመ ነገር ግን በተኛና ባንቀላፍ ጊዜ ዝንጽት ቢያገኘው በተራክቦ፣ ዘር በማፍሰስ ያያት ሕልሙ ዕዳ ሆና አትቆጠርበትም። መሐሪ የሆነ ጌታችን አያሱስ ክርስቶስ ሰውዬው ተቃወሚት እንጂ ወደ ወደ እርሷ እንዳልተሳበ ያውቃልና። አንቀላፍቶ ሳለ ዘሩ ቢወርድ ፈልጎ አለመጣውምና ዕዳ አይሆንበትም። ነገር ግን ተቃውሞ ለማራቅ አልተቻለውም። ይህ ከዚህ በላይ የሰፈረው ሐሳብ በግዕዙ እንዲህ ይነበባል። «ወዘሰ ይትጋደል ሕሊናቱ እንተ የሀውክዋ ሰይጣናት ውስተ ልቡ በመግልት

ወዝኒ አሕላማቲሁ መስቆርርት ዘበሐሊሙ ስዕቡት አትትሐሰብ ለጌቱ ኃጢአተ። እስመ እግዚአብሔር ጸድቅ ወመሐሪ የእምር እስመ ውእቱ በጊዜ ፈቂዶቱ አተሰናጠ በፍትወት እላ ተቃተላ ወሰደዳ። ወለእመኒ ወረደት ላዕሊሁ በጊዜ ንዋሙ አያሕሰባ ላዕሊሁ ኃጢአተ እስመ ውእቱ አተቀበላ በፈቃዱ ወእኮነ ከሀሌ ለተጋደሎታ ወሰዳዶታ ወአርኅቆታ።»

ኃጢአትን ከልቡ በሚቃወምና በሚጠላ ሰው ላይ ሕልመ ሌሊት እንደ ኃጢአት አትቆጠርበትም። ይህን ለማስረዳት አረጋግ በፊልክስዮስ መጽሐፍ እንዲህ የሚል ሐቲታ አስፍሯል። ሰይጣን ጌታችን መድኃኒታችን አያሱስ ክርስቶስን፣ የኔን ወገኖች አጋንንትን ባንተ ወገኖች ላይ አሰለጥናቸዋለው፣ ነገር ግን ወገኖቹ የአንተን ወገኖች አይቻሏቸውምና ድል ይሆናሉ። እነርሱ ምንም ባይቻሏቸው እኔ ግን «በሕልሙ ሌሊት አስሕቶሙ» ፣ «በሕልሙ ሌሊት አስታቸዋለሁ።» አለው። ጌታችን አያሱስ ክርስቶስ ደግሞ ለሰይጣን እንዲህ ሲል መለሰለት «ለእመሰ ድቀት ይወርስ አባሁ ባቲኒ ትትሐሰብ ንጢአተ ላዕላ እላለሁ።» ትርጓሜውም «ጭንጋፍ አባቱን ለመውረስ ከቻለ ሕልሙ ሌሊትም በወገኖቹ ላይ ዕዳ ሆና ትቆጠርባቸዋልች» ይህም ማለት ተስዕሎተ መልክዕ ያልተፈጸመለት ጭንጋፍ አባቱን መስሎና አህሎ ባለመገኘቱ የአባቱ የሆነውን ነገር መውረስ እንደማይቻለው እንደዚሁም በተግባር ያልተፈጸመች ሕልሙ ሌሊትም እንደ ተግባር ኃጢአት ተቆጥራ አታስኮንንም ማለት ነው።

አረጋግ እንዲህ ማለቱ ጌታችን መድኃኒታችን አያሱስ ክርስቶስና ሰይጣን ከሕልሙ ሌሊት እንጸር ያላቸውን ፈቃድ ለማስረዳት ፈልጎ ነው እንጂ ሰይጣን ደናሮ አያሱስ ክርስቶስን ተናግሮት አያሱስ ክርስቶስም እንዲህ ተዋርዶ ለዲያብሎስ መልስ ሰጥቶት አይደለም። ይህ ቃለ ምልልስ በመጽሐፈ አያብ ምዕራፍ

አንድ ላይ እና ስማቱምስ ወንጌል ምዕራፍ አራት ላይ ከሰፈረው የሰይጣንና የእግዚአብሔር ንግግር ጋር የሚመሳሰል ነው።

በሕልሙ ሌሊት በተደጋጋሚ የሚፈተን ሰው በቅርብ እናውቅ ይሆናል። እንዲህ ባሉ ሰዎች ላይ መፍረድ ተገቢ አይደለም። ለምን ቢባል ጥፋት ሳይገኝባቸው በዚህ መልኩ የሚፈተኑ ብዙ ሰዎች ስለሚገኙ ነው። እኛም ብንሆን በዚህ ፈተና እንዳንወድቅ መጠንቀቅና መጸለይ ይገባናል። በሰው መፍረድ ራስን ወደ ወጥመድ ማስገባት ነውና። በሰው ከመፍረድ ለሚፈተን ለዚያ ሰው መጸለይ በእጅጉ ይበልጣል። ሰው ራሱ በራሱ ላይ ይህን የመሰለ ፈተና ማምጣቱን እየመረመረ ኃጢአተኛ ነኝ ቢል ተገቢ ነገር ነው። ሌሎች ግን ብእርሱ ላይ ቢፈርዱበት ኃጢአት ሠሩ ማለት ነው። ፈጣሪ በሌላው አንድገፈርድ አይፈልግምና።

በገድለ አቡነ ሀብተ ማርያም ላይ ተጽፎ የሚገኝ አንድ መንፈሳዊ ታሪክ አለ። ከዕለታት በአንድ ቀን የእመቤታችን የድንግል ማርያም በዓል በሚከበርበት ዕለት ቅዱሴ ለመቀደስ የተዘጋጁ አንድ ካህን ነበሩ። እኚኝ አባት ማታ ተኝተው ሳለ አንድ ጋኔን በሴት አምሳል አብሯቸው በማደር ሕልሙ ሌሊት እንዲያገኛቸው አደረገ። ከመኝታ ሲነቁም ቅዱሴ መግባት የማያስችል እንቅፋት እንደገጠማቸው ስላወቁ በእርሳቸው ቦታ ጸድቁ አቡነ ሀብተ ማርያም ተተክተው ቅዱሴውን አከናውነዋል። የገድላቸው መጽሐፍም የእመቤታችን ፈቃድ ቅዱሴውን አቡነ ሀብተ ማርያም እንዲቀድሱት ነበረ በማለት በግልጽ ይተርካል።

ይህ ሁኔታ የተፈጸመው ስለ አቡነ ሀብተ ማርያምም ክብር ሲባል ነው። አቡነ ሀብተ ማርያም በእመቤታችን በድንግል ማርያም በገድ ምን ያህል ተወዳጅ እንደሆኑ ያሳያል። ከዚህ አልፎ ግን «ያኒክ

ካህን ምን በደል ቢገኝባቸው ነው» ማለት አይቻልም። እንዲህ ማለት በሰው መፍረድ ነውና። መጽሐፈ ገድሉም ካህኑ እንደዚህ ያለ በደል ነበረባቸው ብሎ የሚጠቅሰው ምንም ነገር የለም። ያልተጻፈውንና የማናውቀውን መናገር በእግዚአብሔር ሥራ ገብቶ እንደ መተቸት ይቆጠራል። ይህ ታሪክ በሕልሙ ሌሊት በሚፈተኑ ሰዎች ላይ እንዳንፈርድ ይልቁኑም በሌላ አትጣጫ ማየት የሚገባን ነገር እንዳለ ያስረዳል።

«ዝንዩት»ና መንፈሳዊ ሥርዓቱ

1) ከላይ «ጸዋግ ሕልም» ኃጢአት የሚሆንበትና የማይሆንበት ሁኔታ መኖሩን ተመልክተናል። ከሁለቱ ሁኔታዎች በየትኛውም መንገድ ቢሆን «ጸያፍ ሕልምን» ያየ ወይም ዝንዩት ያገኘው ሰው በዚያው ዕለት ሥጋ ወደሙ መቀበል (መቀረብ) አይችልም። አንድ ሰው ሌሎች ለቁርባን የሚደረጉ ዝግጅቶችን ያሟላ ቢሆንም ሕልሙ ሌሊትን በማየቱ ብቻ ቅዱስ ቁርባንን ለመቀበል ብቁ አይሆንም።

በዚህ ሁኔታ ላይ ሳለ የሚከለከለው ከቅዱስ ቁርባን ብቻ አይደለም። ወደ ቤተ ክርስቲያን ከመግባትም ይከለከላል። ለመግባት የሚፈቀድለት ልብሱን ካጠበ ወይም ከቀየረና ገላውን ከታጠበ በኋላ በማግስቱ ነው። (ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን ገጽ 24)

ስለ ወር አበባ በሚያትተው እንቀጽ እንደ ተገለጸው ሁሉ ወደ ቤተ ክርስቲያን መግባት አይቻልም ሲባል ወደ ቤተ መቅደስ መግባት አይቻልም ማለት እንደ ሆነ ግልጽ ነው። ስለዚህ ወደ ቤተ መቅደስ አይግባ እንጂ የመጀመሪያውን ቅጽረ ቤተክርስቲያን ዘልቆ

በመግባት ጸሎት፤ ትምህርትና የመሳሰሉትን መንፈሳዊ ተግባራት በዕለቱም ቢሆን ሊያከናውን ይችላል።

ቅዱስ ዳዊት «ጽዮንን ክበቧት እቀፏትም» በማለት እንደተናገረው በበዓል ቀናት ቤተክርስቲያንን ከቦ ማደር የተለመደ ነው። በአንድ ወቅት ለበዓል ወደ ቤተክርስቲያን ከመጡት ሰዎች መካከል ጥቂቶቹ ቤተክርስቲያን ውስጥ ተኝተው ሳለ «ሕልመ ሌሊት» ታይቷቸዋል። በዚህ ጊዜ መልዕክ እግዚአብሔር ከእንቅልፋቸው ሳይነቁ ከቤተክርስቲያን አውጥቶ አርቆ ከውጭ አስተኝቷቸዋል። ሰዎቹም በነቁ ጊዜ «ሕልመ ሌሊት» እንደ መታቸው ከቤተ ክርስቲያንም የእግዚአብሔር መልአክ እንዳወጣቸው አስተዋሉ። ይህ ታሪክ በእመቤታችን የተአምር መጽሐፍ ተጽፎ የሚገኝ ሲሆን «ሕልመ ሌሊት» ያገኘው ሰው ወደ ቤተ መቅደስ መግባት እንደሌለበት ተግባራዊ ትምህርት ያስተላልፋል። በተጨማሪ በመኝታ ወቅት ሕልመ ሌሊትን ጨምሮ ልዩ ልዩ ነገሮች ሊከሰቱ ስለሚችሉ በቤተ መቅደስ መኝታ ፈጽሞ የተከለከለ ነው።

መንፈሳዊ መጻሕፍትን የመረመረ ሰው ይህን የመሰለ ብዙ ታሪክ ያገኛል። በቤተ ክርስቲያን ያለፍንጫን ዛሕል እንፍ ማለት ነውር እንደሆነ ሁሉ በሕልመ ሌሊት ተይዞ ሳለ ወደ ቤተ መቅደስ መግባትም እንዲሁ ነው። በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ምራቃቸውን እየወረቁ ከዘበቱ አይሁዳዊያን ጋር እንዳትቆጠር በሕልመ ሌሊት ተነውረህ ሳለ ወደ ቤተ መቅደስ ተደፋፍረህ አትግባ። ወደ ቤተ መቅደስ ገብተህ የምታገኘውን ቦጋ ሥርዓቷን ለማክበር ብለህ ከቤተ መቅደስ በአፍኦ (በውጭ) ብትቆምም አታጣውምና።

2) የፍትሕ መንፈሳዊ አንድምታ መጽሐፍ ስለ ጸሎት በተናገረበት አንቀጽ ከመኝታ ተነሥተው ስለሚፈጸሙ ጸሎት ነገህ

እና ጸሎተ መንፈቀ ሌሊት እንዲህ ብሏል። «ይጻልዩ እምድገረ ተሐጽቡ እደዊሆሙ በማይ ወለኦመ ኢረከቡ» ማየ በውእቱ ጊዜ ይንፍሱ እንደዊሆሙ ወይሕጸቡ በምራቅ ዘይወጽእ እም አፋሆሙ።» ይህም «የነግሁንና (የንጋቱንና) የመንፈቀ ሌሊቱን ጸሎት እጃቸውን ከታጠቡ በኋላ ይጻልዩ በዚያ ሰዓት ውኃ ባያገኙ እፍ ብለው በአፋቸው በሚወጣው ምራቅ እጃቸውን አሸሽተው ያማትቡ» ማለት ነው።

ይህ የፍትሕ መንፈሳዊ የጸሎት ሥርዓት ሐዋርያት በአጥሊስ ያስተማሩትና የደነገት ሲሆን መጽሐፈ ሰዓታትም መግቢያ አድርጉታል። መጽሐፈ ሰዓታት እንትፍ በማለት እጅን ማባበስ የሚሰጠውን ጥቅም ሲያትት «ወትከውን ንጹሐ እም ርዕስክ ወእስክ እገሪክ ዝ ውእቱ እምኃ መንፈስ ቅዱስ»፤ «ይህ የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ ነውና ከራስህ እስክ እግርህ ድረስ ንጹሐ ትሆናለህ» በማለት ይናገራል። በሌላም ስፍራ «እስመ ማየ ዮርዳኖስ ይወጽእ እም አፋኩ» እንደተባለው ሁሉ ካልተጠራጠሩ የዮርዳኖስ ውኃ ከእፍ ሊገኝ ይችላልና።

ፍትሕ ነገሥት መንፈሳዊ ከመኝታ ተነሥተው ስለሚፈጸሙ ሁለቱ የጸሎት ጊዜያት መተጣጠብ ያም ባይሳካ ምራቅን እንተፍ ብሎ መተሻሸት አስፈላጊ የሆነበትን ምክንያት ሲያትት፡-«ሰው ከተኛ ዝንየት አይጠፋምና» በማለት ይገልጻል። ምናልባት ዝንየት ሊያገኘው ስለሚችል ተብሎ ሰው ሁሉ ከመኝታው በኋላ የሚያደርገውን ጸሎት ተጣጥቦ እንዲጻልይ ከታዘዘ ዝንየት እንዳገኘው እርግጠኛ የሆነ ሰው እንዴት የግድ መተጣጠብ ያስፈልገው ይሆን? አንዳንድ መምህራንና አባቶች በመኝታ ልብስ ጸሎት እንዳናደርግ የሚከላከሉትም በዚሁ ምክንያት ነው።

ሕይወተ ወራዙት

3) ከዘር መንጠብ ጋራ ተያይዞ የተሠራው ይህ ሦስተኛ ሥርዓት ባልና ሚስትን ብቻ የሚመለከት ነው። ሩካቤ ያደረጉ ባልና ሚስት መተጣጠብን ምክንያት በማድረግ ከመጸለይ ወደ ጎሳ ማለት የለባቸውም። ሩካቤያቸው ንጹሕ ስለሆነ መላ አካላችንን ካልታጠብን አንጸልይም አይበሉ። ለባልና ለሚስት ዘር የወጣበትንና የነጠበበትን አካል ማለትም ጎፍረተ አካልን ብቻ መታጠብ ይበቃቸዋል። ይህ ሐሳብ በግዕዙ «ወኢይጎሥሡ ተሐፅቦ በቤተ ብሉኔ ዘእንበለ ተሐፅቦ ዕድ ባሕቲቱ እስመ ሰብሳቦሙ ንጹሕ ውክቱ» ይላል።

«ተሐፅቦ ዕድ ባሕቲቱ» ማለት «እኛን መታጠብ ብቻ» ማለት ነው። ባልና ሚስት «እኛን መታጠብ ብቻ» ይበቃቸዋል ማለት ወንድ አባል ዘሩን ሴቲቱ ደግሞ አፈ ማኅፀንዋን መታጠባቸው ብቻ ይበቃቸዋል ማለት ነው። ጎፍረተ አካል በመንፈሳዊ መጻሕፍት «እኛ» ይባላልና። ለምሳሌ፡- «ሕፃውኒ ኢገብረ አበሳ በዕደሁ» የሚል ኃይለ ቃል ይገኛል። ይህም «ጃንደረባም በእጁ በደል የለበትም» ማለት ሲሆን «እኛ» ተብሎ የተተረጎመው ጎፍረተ አካል ነው። ጃንደረባ አባል ዘርዕ የለውምና በሌላ ካልሆነ በቀር በአባል ዘሩ በደል የለባትም እንደ ማለት ነው። ስለዚህ ባልና ሚስት ምቹ ሁኔታ ካለቸው ከጸሎት በፊት መላ አካላቸውን መታጠባቸው የሚመረጥ ቢሆንም የሚጠበቅባቸው ግን ዘር የወጣበትንና የነጠበበትን ጎፍረተ አካል መታጠብ ብቻ ነው።

ይህ ሥርዓት ለሚስቶች ቀላል ይመስላል። ምክንያቱም የግብር ውኃን መጠቀም በሴቶች ዘንድ የተለመደ በመሆኑ ነው። ታዲያ ባሎች በሩካቤ ማግስት መላ ገላን መታጠብ ምቹ ባልሆነበት አጋጣሚና ቦታ ለጸሎት ከመቆማቸው በፊት ቢያንስ ንዑስ መሌሊታቸውን (ጎፍረተ አካላቸውን) መታጠብ እንዳለባቸው ያውቁ ኖሯል? ይህ አማራጭ ሥርዓት የተሠራው ሩካቤያቸው ንጹሕ

በመሆኑ ለባልና ለሚስት ብቻ ነው እንጂ ሕልመ ሌሊት ላገኛቸው ላላገቡ ወጣቶች አይደለም። ያላገቡ ወጣቶች ሕልመ ሌሊት ሲያገኙ ቸው መላ ሰውነታቸውን መታጠብ አለባቸው።

«ሕልመ ሌሊት» መፍትሔ አለው?

ብዙ ሰዎች ተግባራዊ ለመጸለይ፣ ለማስቀደስና፣ ለመቁረብ በወሰኑ ጊዜ ሕልመ ሌሊት እንቅፋት እየሆነ ይፈተኑበታል። በእርግጥ መብላትና መጠጣት ሳያቆሙ ሙሉ ለሙሉ ከሕልመ ሌሊት መለየት አስቸጋሪ ከመሆኑም በላይ የሚቻል ነገር አይደለም። ለተአምራት ያህል ከሕልመ ሌሊት ፈጽሞ የተለዩ አንዳንዶች ነበሩ። ለምሳሌ፡- በተአምረ ማርያም ላይ በልጅነቱ የመነኮሰ አንድ ሕፃን ነበር። ወደ ወጣትነትም በሚሸጋገርበት ጊዜ ለመጀመሪያ ጊዜ ድቀት አገኘው፤ ድቀቱም በሕልሙ ነበር። ዝንየት መታው ማለት ነው። ከመኝታው በነቃ ጊዜ ግን ነፍሱን «የፍትወትን ጣዕም ዛሬ ቀምሰኝልና ወዮልሽ» እያለ ይወቅላት ጀመረ። ስለ መጨው ዘመኑ ወደ እመቤታችን በፍርሃት እየጸለየ ማለደ እንጂ በገጠመው ነገር ተደንቆ ደስ ስላልተሰኘ በእመቤታችን አማላጅነት ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ሕልመ ሌሊትን ሳያይ ኖረ።

ሀ. አባ አላይያስ የተባለ መነኩሴ በመጽሐፈ መነኮሳት ስለ ሕልመ ሌሊት እንዲህ ብሏል። «ለእመ ወረደት ላዕሊክ በሌሊት ሕልመ ጽምረት ኢትዝክራ በመኖልት» ይህም «ሌሊት በሕልም ከሴት ጋር የተገናኘ መስሎኽ ዘር ቢወርድህ በመኖልት አታስባት» ማለት ነው። እንዲህ ማድረግም ደግሞ በሕልም የተመለከትከውን በእውን እያሰብከው ደስታ ከማድረግ ይጠብቅሃል። ሕልምህን ደስ እየተሰኘ ህብት መላልህ ብታስበው ግን በነቢብና በገዢ ወደ መፈጸም

ያደርስሃል። ስለዚህ ከሕልሙ ሌሊት ፈተና ለመዳን እንዲ መፍትሔ ሕልምን በውን ደስ እየተሰኙ መላላሶ አለማሰብ ነው።

ሊ ሕልሙ ሌሊት በምታይበት ጊዜ ከነቃህ ቸል ብለህ ተመልሰህ አትተኛ «አላ ተንሥክ ፍጡኑ» ፤ «ፈጥነህ ተነሥ እንጂ» እንደተባለው ፈጥነህ ተነሥና ተጣጥበህ ጸሎት አድርስ። ከተቻለህ ስንድ ባይቻልህ ግን የባሕሪህን ድካም ፈጣሪህ ያውቀዋልና ይቅር በለኝ፤ እርዳኝ፤ አድነኝ፤ እያልቅ ወደ እግዚአብሔር ለምን። እንዲህ በማድረግህ የሰይጣንን መንገድ ትዘጋበታለህ። ቸል ብለህ ብትተኛ ግን አንድ ጊዜ መንገድ ሰብሮ የሄደውን ካልዘገቡበት በቀር በመጣ ቁጥር በዚያው እንደሚመላለስ አንተንም ሰይጣን እንዲሁ መላላሶ በሕልሙ ሌሊት ያጠቃሃል።

ሐ. ሌላው ከሕልሙ ሌሊት ለመዳን ዋነኛው መፍትሔ ውኃ በብዛት አለመጠጣት ነው። ይህን መንገድ መከተል ጥሩ መፈትሔ መሆኑን መጽሐፈ መነኮሳት ሲመሰክር «ወአልቦ ዘየየብስ ዓባለ ወይከልእ እምሕልም ወነቅዓ ፈሰስ ወያንድፅ ሕሊናተ ደነስ በመዓልት ከመ ጽምእ» ይላል። ይህም «አንደ ውኃ ጥም አካልን የሚያደርቅ፤ ከሕልሙ ሌሊትና ከዘር መፍሰስ የሚከለክል፤ በመዓልት ሐልዮ ኃጢአትን የሚያጠፋ የለም።» ማለት ነው። (ፊልክክፍ.3 ተስእ.38)

ስለዚህ አንድ ሰው ምንም ቢጸም አመጋገቡንም ቢቀንስ አብዝቶ ውኃ የሚጠጣ ከሆነ አይጠቀምም። ለምን ቢባል ሰውነቱ ስለሚለመልምና ሰይጣን እርሱን ለማሳት መንገድ ስለሚያገኝ ነው። ስለሆነም ከሕልሙ ሌሊት ለመዳንና እፎይ ለማለት ከፈለገህ ጹም፤ አመጋገብህንም በልክ አድርግ። በተለይ ግን «ወአጽብብ ላዕለክ

እምሰትየ ማይ» ማለትም «ውኃን ከልክለህ ሰውነትህን አስጨንቀው» ተብላላል። (ፊልክክፍ.3 ተስእ.38)

ቅዱስ ወንጌልም ከላይ የተጠቀሰውን ሲያጠናክር እንዲህ ይለናል፡- «ርኩስ መንፈስ ግን ከሰው በወጣ ጊዜ ዕረፍት እየፈለገ ውኃ በሌለበት ቦታ ያልፋል፤ እያገኝምም። በዚያን ጊዜም ወደ ወጣሁበት ቤቱ እመሰላለሁ ይላል። በመጣም ባዶ ሆኖ ተጠርጎና አገጦ ያገኘ ዋል።» ማቴ.12፡43-45 የዚህ ቅዱስ ወንጌል ቃል አንድምታ ብዙ ነው። ስለሆነም ከያዝነው ሐሳብ ጋር ተዛማጅ ያልሆኑትን ትተን የሚዛመደውን አንድምታ ብቻ መመልከት ይኖርብናል። «ርኩስ መንፈስ ግን ከሰው በወጣ ጊዜ ዕረፍት እየፈለገ ውኃ በሌለበት ቦታ ያልፋል» ማለት ሰይጣን መግቢያ ካገኘው ብሎ ሰውነቱን በረኃብ በጥም ወደሚያስጨንቅ ሰው ጀሂዳል ማለት ነው። ይልቁኑም «ውኃ በሌለበት» ማለቱን መዘንጋት የለብንም። «እያገኝምም» የሚለው ቃል ደግሞ ሰይጣን ሰውነቱን በውኃ ጥም በሚያስጨንቅ ሰው ላይ ለማደር አለመቻሉን ያሳያል። ስለዚህ ውኃን አብዝቶ አለመጠጣት ሰይጣን በሕልሙ ሌሊት እንዳይፈትነን ምቹ ሁኔታን ይፈጥራል ማለት ነው። የወንጌሉን ቃል በዚህ መልኩ የተረጎመው መጽሐፈ መነኮሳት ሰይጣን በሕልሙ ሌሊት እንዳይፈትነን ውኃ አብዝቶ ከመጠጣት መቆጠብ እንደሚያስፈልግ ይናገራል።

መ. በሕልሙ ሌሊት በተደጋጋሚ እንዳትጠቃ ወደ ዝሙት ከሚያመራ ማናቸውም ነገር ሽሽ። በመሸ ጊዜ የምታያቸውን ፊልሞች፣ ንባቦች፣ ሌሎችንም ነገሮች በጥንቃቄ መርምረህ ለፍትወት የሚያጋልጡትን ሽሻቸው። ከዚያ ይልቅ ደጋግ መንፈሳዊ መጻሕፍቶችን ለማንበብ ትጋ። ጠንክሮ መጸለይንም አትተው እንዲህ በማድረግህ ከእግዚአብሔር ዘንድ ረድኤትን ታገኛለህና።

ሕይወት ወራዙት

ከላይ የተጠቀሰውን የሕፃን መነኩሴ ሕይወትና የአባ ኢሳይያስን ምክር ተግባራዊ አድርገን። ነገረ ዝሙትን በልቡናህ አታጣጥም። ጠቢቡ ሰሎሞን እንደ ተናገረው «አሥራ ብዛት ሕልም ያታያልና» መክ5፡3 ብዙ የተመኘኸውም ነገር በሕልም በመጣ የሚያስደንቅ ነገር አይደለም። ስለዚህ ፍትወትን ጊዜ ሰጥተህ በልቡናህ አታጣጥመው። አፍህ «ይህን ነገር አርቅልኝ» እያለ ይጸልያል። ልቡናህ ግን ከዝሙት ጋር ተጣበቀ ይውላል። እግዚአብሔር ሥራ እንዲሠራልህ ከፈለግህ አንተ ራስህ አንድ ፈቃድ ይኑርህ።

ሠ. ከመኝታህ በፊት ጠግቦ ላለመብላት ምክር። ትኩሰና የሞቁ ነገሮችን ላለመውሰድ ተጣጣር። እንዲህ ያደረግህ እንደ ሆነ ቅዱስ ዳዊት «በሰላም አተኛለው አንቀሳፋለው» እንዳለ አንተም የሰላም እንቅልፍ ትተኛለህ።

ፈ. ሌላው መፍትሔ ደግሞ ከመንፈሳዊ መምህራንና ከአበው ካህናት ጋር እየተማከሩ በሚያቀርቡት የመፍትሔ ሐሳብ መጓዝ ነው። ነገር ግን በዚህ ጊዜ ሊጠነቀቁበት የሚገባ አንድ ነገር አለ። ይኸውም የምናካክረው ሰው ምሥጢራችንን ለመያዝ የታመነና በምንገኘውም ነገር ራሱ ወደ ፊትና ሊገባ የማይችል በሕይወቱ ብዙ ተሞክሮ ያለው መሆን ይኖርበታል።

ለዚህም መጽሐፈ መነኮሳት ሲመሰክር እንዲህ ይላል። «በከመ ከነ በአሐዱ እምነ አኃው። በእንተ ዘካነ ተቃትሎተ አሕላመ ኃጢአት ዘሰይጣናት ምስላ ፍቁሩ። እስመ ውእቱ ሐረ ምስሌሁ ገባ በእቱ ከመ ይርድእ። ወካነ ተቃትሎተ አርኩ ላዕሌሁ ዘይፈደፍድ እምኔሁ።» ይላል። ይህም «ከወንድሞች መካከል በአንዱ እንዲህ ሆነበት። ወዳጁን ሰይጣናት የሚያሳስቡት ሕልመ ኃጢአት በታሰበው ጊዜ እረዳዋለሁ

የወጣቶች ሕይወት

ብሎ ከወዳጁ ጋር ወደ በእቱ ሄደ። የመንፈሳዊ ወንድሙ ፊትና ወደ እርሱ ከዚያኛው ይልቅ በዝቶ መጣበት።» ማለት ሲሆን ለምን እንዲህ እንደሆነ ምክንያቱን ሲያብራራ ደግሞ «ወሰበ ተኃሠሁ አዕሩግ በእንተ ዝንቱ ረከብዎ ዘኢፈጸመ ዓዲሁ በእንተ ተቃትሎተ ሥርዓቱ» በማለት ይደመድማል። ይህም በአማርኛ «የዚህን ነገር ምሥጢር አበው በመረመሩ ጊዜ ያ ሰው ሕልመ ሌሊትን ለመቃወም የማይችልና ገና ከፍጹምነት ያልደረሰ ሆኖ አገኙት» እንደ ማለት ነው። ስለዚህ ነገረ ጾታን በተመለከተ ካልበሰለ ሰው ጋር መማከር በሁለቱም በኩል ጉዳቱ ያመዝናል። (ፊልክ.ክፍ.7 ተስእ.98)

ሲ. ምንም እንኳን ሙሉ በሙሉ ከሕልመ ሌሊት መጽዳት ባይቻል ብዙ ፋታ ማግኘት ግን ይቻላል። ለዚህም ምስክር የሚሆን ቃል ከመጽሐፈ መነኮሳት እንዲህ ይነበባል። «ወምበ አንጽሐ ልቦ በውስተ ጸብእ ሶቢሃ ይደልዎ ከመ ይትመጦ በመዓልትኒ ሕሊናተ ንድአተ ወንጽሕተ ወበሌሊትኒ አሕላማተ ንጽሕተ ወጽሪተ» ይህም «አጋንንት በሚሞጉበት ጊዜ ልቡናውን ያነፃ ያን ጊዜ በቀን ንጹሕና የረጋ ሐሳብን በሌሊት ደግሞ ንጹሕና ጥረት ያለ ሕልምን ከእግዚአብሔር ዘንድ ይቀበላል» ማለት ሲሆን፤ ይህም ንጹሕ መኝታ ለማግኘት በቀንንና በሌሊት ብርቱ ተጋድሎ ማድረግ እንደሚያስፈልግ የሚያስረዳ ነው።

ከባሕሪያችን ደካማነት የሚመነጨውን «ጸዋግ ሕልም» ሙሉ በሙሉ ማስወገድ ባይቻልን በራሳችን ከንቱ ሙከራና ጥረት ተስቦ የሚመጣውን ግን መከላከል እንችላለን። ሰይጣን ሳይተኛ እንደሚፈትነን ሁሉ እኛም ሳንሰንፍ አጻፋውን መመለስ እንደሚጠበቅብን ማስተዋል ይገባናል።

ከእነዚህ ሕጻናት ሕሳቦች ውጭ ለሕሊናችን የመጣልንን ሌላ የግላችንን ጎዳና መከተል ምናልባት የሚያስከትለው ችግር ስለሚኖር መጠንቀቅ ይበጃል። የምንወስደው እርምጃ ከመንፈሳዊ ጽንሰ ሐሳቦች ጋር የሚጋጭ እንዳይሆን ከመንፈሳዊ መምህምራን ጋር መመካከር አስፈላጊ ነው።

ሌላው ደግሞ አንዳንድ የቀበሮ ባሕታዊያንና መሪታ ተብዬዎች ሕልመ ሌሊት ለሚያስቸግረው ሰው «ጥሩ መፍትሔ አለን» እያሉ ሲያጭበረብሩ ይገኛሉ። ስለዚህ «ሥራይ» በማድረግና «ልፋፊ ጽድቅ» እንጽፋለን በማለት የብዙዎችን ቤት ከማራቆታቸውም በላይ የሰው ልጅን ነፍሱን ምትሐታዊ በሆነ ድጋማቸው ሥጋውን ደግሞ በማይታወቁ ሥራሥሮቻቸው ሲያስሩት፤ ሊያሳምሙትና አጋንንትን ሲያቆራኙት ማየት እጅግ ያሳዝናል። ስለዚህ ወጣቶች ይህን ተረድተው እንዲህ ካሉ -አጭበርባሪዎች መጠንቀቅ ይኖርባቸዋል።

ለዚህ ችግር ይሄኛው የጸሎት ዓይነት ለዚህ ደግሞ ይሄኛው ይበጃል ማለት የአጭበርባሪዎች ፈሊጥ እንጂ የመጽሐፍ ቅዱስ ዐዋጅ አይደለም። የለመንነው ነገር እንዲለማልን ከፈለግን ግድ ልዩ ልዩ የጸሎት ዓይነቶችን ማወቅና መድገም አይጠበቅብንም። ጸሎትን ተሰሚ የሚያደርገው በእምነትና ሳይሰለቹ ዘወትር መጸለይ ነው እንጂ አሳምኖ መጸለይ አይደለምና። ሉቃ18:1-11 በእርግጥ በጠራ መልኩ ቤተ ክርስቲያን የምታስትምራቸውን ብዙ የጸሎት ዓይነቶችን ማወቅ የሚነቀፍ ነገር አይደለም። ለእያንዳንዱ ጉዳይ የራሱ የሆነ ጸሎት ስላለው «ያንን ካላወቅሁ ዋጋ የለኝም!» ማለት ግን ስሕተት ከመሆኑም ባሻገር በቀጣፊዎች እጅ ለመውደቅ ይዳርጋል። በመሆኑም ለ«ሕልመ ሌሊት» የሚሆን ልዩ ተአምራታዊ ድጋም እንደ ሌለ ዐውቆ አቅም በሚፈቅደው ሁሉ ተግባራዊ መጸለይ ያስፈልጋል።

ምዕራፍ አራት

«ግብረ አውናን» ምንድር ነው?

ከዚህ በላይ ወጣቶች በጠለቀ እንቅልፍ ላይ ሳሉ በሚያልሙበት ጊዜ ስለሚከሰት የ«ፈሳሽ ነገር» ከሰውነት መውጣት በሚገባ ተብራርቷል። ነገር ግን በወጣትነት ወራት ስለ አባል ዘር ሥራና ውጤት ለማወቅ ካለ ጉጉትና ለተቃራኒ የታ የሚኖር ዝንባሌ ከመጨመሩ የተነሣ ከእንቅልፍ ውጭ ንቁ በሆኑበትም ሰዓት በስሜት እስኪረኩ ድረስ የየታ ብልቶቻቸውን በመነካካትና በማሻሻት ለመደሰት የማምክሩ ወጣቶች አሉ። ይህ ድርጊት በአብዛኛው በሰውርና በግል ስለሚፈጸም በዚህ መጥፎ ልማድ የተለከፉት ወጣቶች መካሪ ሳያገኙ ልማቸው አብሮአቸው ያድግና ለወደፊት ኑሮአቸው ከባድ እንቅፋት ይሰያያል።

እግዚአብሔር ለምሕረትና ለመቅሠፍት ያዘጋጃቸው ልዩ ልዩ ግዳጆችን የሚፈጽሙ መላእክት እንዳሉት ሁሉ ሰይጣንም ሰውን በልዩ ልዩ መንገድ እንዲፈትኑ ድርሻ ሰጥቶ ያዘጋጃቸው አጋንንት አሉት። ሮሜ9:22 ከእነርሱም ውስጥ አንዱ «ሰይጣን ዝሙት» ነው።

ሰይጣን ዝሙት የሰው ልጆችን የሚፈትንበት መንገድ ረቂቅና ልዩ ልዩ ነው። አንዳንዶቹ የፈተና ስልቶች ፈጽሞ ከዝሙት ጋር ምንም ግንኙነት ያላቸው አይመስሉም። ፍጻሜያቸውን ከልብ ያስተዋል ሰው ግን ረቂቅና ቀጥተኛ ዝምድና እንዳላቸው ለመረዳት ይችላል። የር የለመዱ (የሰይጣንን የፈተና ስልት በደንብ ለይተው ያውቁ) አበው ቅዱሳን ግን ሽንገላ የሞላበትን የሰይጣንን የፈተና እሸንክላ ምን እንደሚመስል መጨ ትውልድ እንዲያውቀው